

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knafova ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 7.50 Din, polletno 1.9 Din, celoletno 3.0 Din; za inozemstvo: četrletno 12 Din, polletno 3.0 Din, celoletno 4.8 Din. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Vedno nova strašna davčna bremena

Nove oblastne davščine in povišanje dosedanjih v obeh slovenskih oblastih — Klerikalci obremenjujejo kmeta, obrtnika in trgovca kljub dejstvu, da je slovenski davkoplačevalec že itak visoko preobložen z davki

Neprestano moramo zopet in zopet ponovljati staro, a vedno enako žalostno pesem o davčni preobremenitvi Slovenije. Ni ta preobremenitev samo težko znosljiva, nego je naravnost katastrofalna, ker ruje na samih temeljih našega narodnega gospodarskega življenja. Menda ga ni dneva, ki bi ne prinesel novih dokazov našega gospodarskega propadanja. Čim bolj si pošten, čim bolj odkritosrčen napram davčnemu oblastvu, tem prej zapoje boben pred tvojo hišo svojo žalostno vižo in ti moraš povezati culo ter oditi z obitelji s trebuhom za kruhom v širni svet. Iz uradnih podatkov vidimo,

kako se kupičijo dražbe kmečkih posestev.

Naša trgovina in obrt životarita ter se le spričo svoje neutrudljive in nezlomljive žilavosti vzdržujeta na površju.

Naši gospodarski krogi že celo vrsto let sestavljajo resolucije, pišejo spomenice, dokazujejo s statistikami,

da davčno preobremenjanje ni le zlo za posameznike, nego je tudi zlo za državo samo, ki si na ta način ubija davkoplačevalce za bodočnost.

Vse te tožbe so romale leto za letom v Beograd in mislili smo, da bo ta poplava upravičenih protestov proti preobremenitvi Slovenije, odnošno zahtev za enakomerno porazdelitev davkov vendarle morala biti kronana z uspehom, ki bi kaj zalegel, a žal smo se varali. Res je sicer uveljavljen enoten davčni zakon za vso državo,

toda spričo neenakih razmer v državi ni upati tudi na enako prakso davčnega izterjavanja po vseh pokrajinah.

Ker so razmere v Sloveniji najbolj urejene, bo torej tudi davčna praksa ostala pri nas najstrožja, kakor je bila že doslej.

Spričo vseh neštevilnih pritožb glede davčne preobremenitve bi smeli vsaj pričakovati, da se ne bodo uvažale kakršnekoli nove davščine.

Pa tudi to naše pričakovanje se je izjalovilo. Lani smo bili deležni uvedbe novih davščin, to je oblastnih. Velike so bile te davščine in mislili smo, da se ne bodo dalje povečale, nego da se bodo dale oblastem sredstva iz državne blagajne, v katero toliko prispevamo, pa tudi te misli so nam izbili iz glave.

Činitelji v SLS, ki pač morajo poznati slovenske gospodarske razmere, so nas kljub vsem težavam osrečili v obeh slovenskih oblastih v novimi oblastnimi davščinami in s povečanimi starimi.

Kakor da sta oba klerikalna oblastna odbora padla z lune, se nam zdi, ko tuhtamo to zadevo. Kakor da ga v klerikalnih vrstah ni človeka, ki

bi imel razumevanje za sedanje kritične čase, se nam je zazdelo, ko smo slišali o novih bremenih.

Priznavamo, da so potrebe obeh slovenskih oblastí velike, a tudi vemo, da nam bi morala spričo tolikih davkov, ki jih plačujemo državi, odstopiti država mnogo več sredstev za oblastne potrebe kakor nam jih odstopa.

Že zadnjič smo našli tisto dolgo vrsto novih davščin, ki se uvažajo v ljubljanski in mariborski oblasti.

Vzemimo predvsem davščine, ki naravnost zadenejo kmetovalce ali obrtnike!

Kmetске občine, ki imajo lovišča, hočejo klerikalci obremeniti v korist oblasti z 20 odstotki zakupnine.

Ta davek bo mučno zadel občine in se bodo zaradi tega lahko vse zadevne pogodbe razdrle. Isto velja za 20odstotno davščino na ribolove. Mariborska oblastna skupščina je ne glede na nepoznanje novega zemljiškega davka sklenila 30odstotno doklado na zemljiški davek. Veliko

razburjenje med vinogradniki povzroča uvažanje oblastne trošarine na alkoholne pijače, zakaj velik del slovenskega prebivalstva se preživlja z vinogradništvom in vsaka nova obremenitev te kmetijske panoge mora še povečati že itak opasno krizo vinogradništva. Naj se še tako podarja protialkoholna borba, vendar je dejstvo,

da za prebivalstvo vinorodnih krajev Slovenije ni druge eksistenčne možnosti.

V Mariboru so izračunali, da bodo tam znašale trošarine na vino polovico nabavne cene. Še hujše so nove in stare povišane oblastno davščine za obrt, trgovino in industrijo.

Z novimi in povečanimi oblastnimi davščinami se bodo povečale cene

in tako bodo v višjih cenah potrebščin plačevali delno tudi kmetje in drugi konsumenti te davščine.

Rekli smo že zadnjič, da sta

oba slovenska oblastna proračuna za leto 1929. povečana skupno za 43 milijonov dinarjev. Samo nove oblastne davščine so v Sloveniji preračunane na okrog 25 milijonov dinarjev.

To so za malo Slovenijo ogromne vsote, ki padejo tem težje na tehtnico, ker je pri nas davčna napetost že itak skrajna. Naši klerikalci si še niso priborili dovolj «zaslug» v Beogradu, temveč hočejo biti še doma grobokopi slovenskega gospodarskega življenja.

Obup prekmurskih klerikalnih poslancev nad vladno politiko

Murska Sobota, v novembru.

V zadnjih «Novicah» piše poslanec Klekl o nevarnosti, ki grozi verskim šolam, oziroma njihovem premoženju z novim šolskim zakonom, ki ga ima vlada pripravljenega, ter poziva, naj se zavzame takoj stališče proti temu šolskemu zakonu. Da kriči o nevarnosti vladni poslanec, je samo dokaz temu, kar mi vedno trdimo, da so namreč naši klerikalci le hlapeci za velesrbske hegemoniste, za svoje ljudi pa ne morejo opraviti ničesar.

Žalostna je ta vloga, ki jo opravljajo v Beogradu naši klerikalni poslanci, in ubogo je ljudstvo, ki ima take poslance. Sicer pa si je ljudstvo samo krivo: zakaj pa voli take svoje zastopnike!

Na drugem mestu «Novine» tudi tožijo, da bodo morali prekmurski kmetje plačevati po novem davčnem zakonu večji zemljiški davek kakor drugi Slovenci. Pravijo pa, da so temu baje krivi naši župani, ker niso pravočasno protestirali proti določitvi čistega dohodka od prekmurske zemlje. Ta določitev da je previsoka. Župani pa da zato niso protestirali, ker so do-

bivali od oblastev tozadevne odloke v srbskem jeziku, ki jih niso razumeli. Ali ni bila dolžnost sedanjih vladnih poslancev, to je klerikalnih, da bi zahtevali od oblastev slovenske dopise? Če še tega niso mogli napraviti, potem je to en dokaz več, da so za nič. In vendar je to važna stvar: saj bodo ti davki veljali za dolgo vrsto let in zaradi nesposobnosti klerikalnih poslancev bodo naši prekmurski kmetje dolga leta plačevali preveč davka.

Politični pregled

Minuli teden na dogodkih v političnem življenju ni bil prav bogat. V Beogradu posvečajo vso pozornost

akciji Miloša Savčiča,

ki skuša na lastno roko pripraviti tla za sporazum med Beogradom in Zagrebom. Zadnje tedne je imel ponovne sestanke s predstavniki vladnih strank, od katerih je hotel izvedeti, kako stališče zavzemajo glede razpleta notranjepolitične krize. Njegove konference so dovedle do tega, da so se režimovci odločili, da mu preko dr. Korošca podajo odgovor in sporoče pogoje, pod katerimi bi bili oni voljni skleniti s KDK sporazum. V to svrhu se je vršil preteklo nedeljo

sestane med dr. Korošcem in Milošem Savčičem.

Ia AMERIKA

je gosta in trpečna tkanina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. E. SKARNE, LJUBLJANA

Na tem sestanku je dr. Korošec v imenu četverne koalicije sporočil, da je vlada za vsak sporazum, ki vodi k ojačenju države. Pristala bi tudi na razpust skupščine in razpis volitev, toda le pod pogojem, če bi vodila volitve koncentracijska vlada, v kateri bi bila poleg sedanjih vladnih strank še KDK. Glede revizije ustave vlada zaenkrat še noče ničesar slišati. Z drugimi besedami: Režimovci bi radi sklenili tak sporazum, po katerem bi lahko še nadalje ostali na krmilu; KDK bi milostno pustili malo kimati pri vladni mizi, dočim bi glavna beseda še vedno ostala njim. Razume se, da KDK pod takimi pogoji ne misli na sporazum, najmanj pa na sporazum s predstavniki režima 20. junija, s katerimi sploh noče imeti nobenega opravka.

Okrnjena Narodna Skupščina nadaljuje delo.

Kakšno zanimanje vlada med poslanci za skupščinsko delo, najbolj pokazuje dejstvo, da poslanci tako neredno prihajajo k sejam, da se prično tudi šele z dvehurnimi zamudami. Zemljoradniški poslanci vsak dan kritizirajo zanikarnost vlade in njene večine, a vse nič ne pomaga. Vlada je predložila skupščini v rešitev brezpomembne zadeve, ki jih skupščinska večina mehanično rešuje. Predsednik predlaga, vladna večina pa glasuje.

Razmere v državi postajajo vsak dan slabše. Finančna kriza je na višku ne samo pri državnih blagajnah, temveč tudi pri zasebnih. Vlada je v vedno večji stiski in je sedaj najela

drago posojilo pri švedskem vžigalčnem trustu, za kar smo morali zastaviti vžigalčni monopol za dobo 30 let.

KDK je imela tudi v minulem tednu več velikih shodov. Najlepši shod je bil

v Gospiću, kjer sta pred 10.000 ljudi govorila Svetozar Pribičević in dr. Maček.

Tudi ta shod je bil jasen dokaz, da vrste KDK od dne do dne naraščajo, ker narod sam vidi, da se bori KDK za pravično stvar in za koristi ljudstva. Tudi v Sloveniji so imeli naši poslanci več shodov, ki so vsi dobro uspeli in pokazali, da se tudi Slovenija probuja.

12. novembra se je po vsej državi obhajala osma

obletnica žalostne rapalske pogodbe,

s katero je bilo priznано Primorje Italiji. V Ljubljani so dijaki priredili spominsko zborovanje. Ko so hoteli po zborovanju manifestirati po ulicah za zaslužene brate, jih je napadla policija, ker so nosili na čelu spreveda zastave Gorice, Trsta in Reke. To je baje izzivanje Italije in vojne. Zaradi tega je policija po nalogu notranjega ministra dr. Korošca začela dijakke razganjati s pendreki in golimi sablami, tako da je sedaj tudi po ljubljanskih ulicah tekla kri kakor povodom ratifikacije nettunskih konvencij v Beogradu in Zagrebu.

V zunanji politiki je važen dogodek sprememba režima v Rumuniji.

Tam so vladale popolnoma enake razmere kakor pri nas. Tudi tam imajo prečanske kraje, ki jih je liberalni hegemonistični režim, podoben našemu kleroradikalnemu, povsod zapostavljal in zatiral.

Opozicija se je tam združila v kmečko demokracijo in je kakor pri nas KDK vodila dolgotrajno borbo proti režimu.

Lani je zapustila parlament in so njeni poslanci posebej zborovali in razpravljali o važnih državnih in narodnih zadevah, dokler sedaj končno ni prišlo do popolnega poloma hegemonističnega režima. Režim je iskal inozemsko posojilo prav kakor naša vlada, ga pa ni mogel dobiti, ker inozemstvo ne zaupa nasilnemu režimu, ki je moral zato odstopiti. Pred par dnevi je prevzela vlado kmečka demokracija, tako da imajo sedaj v Rumuniji režim kmečke demokracije. Zato moramo tudi pri nas vztrajati v borbi do konca, kajti zmaga mora priti. To nas uči rumunski vzgled. Zato pa vsi krepko na delo, da bo zmaga prišla čimprej!

DOPISI

POLJANSKA DOLINA. V našem Sokolskem domu se je pričelo živahno zimsko delovanje. Imeli smo že sedaj v jeseni tri prireditve. Zadnjo na Martinovo nedeljo, in sicer rapalski dan z igro, deklamacijami in drugim, kar se je vse prav povoljno izvršilo. Posebno pohvalo zasluži naš dečji naraščaj. Tudi obisk je bil dosti dober —

Tudi pri nas v dolini smo imeli zadnje dni le bolj deževno jesen. Zaradi dežja ni bilo možno spraviti pod streho zadnjih pridelkov. Upajmo, da bo odselej vreme bolj stalno in da se bo moglo izvršiti še to poslednje delo. Letina, če se ozremo nazaj, ni bila letos najslabša. Pridelalo se je tega pridelka več, drugega manj. Višje v hribih je slana večinoma uničila ajdo, kar je velika škoda. Le sadja ni bilo, kar je za naše kraje velikega pomena. — Drugače gre življenje v dolini svojo pot. Cesta se je deloma popravila in dobila na najnevarnejših krajih potrebne ograje, kar je bilo že skrajno potrebno. Promet po dolini je zopet nekoliko oživel, odkar je cesta pri Fužinah popravljena in je zopet vpostavljena redna avtomobilska zveza med Škofjo Loko in Žiremi. Drugače se pa opazja tudi v dolini, da ni dohodkov in zaslužka, kakor je bilo to pred vojno. Edino les je še, pri katerem ljudje nekaj zaslužijo. Nekaj se govori o železnici v dolino, a se le govori in je najbrže še daleč do urešenja. V dolino prihaja dokaj časopisov dnevnikov in tednikov, posebno naših. Tudi članov Vodnikove družbe je lepo število in upamo, da se bo še povečalo, ko bodo videli letošnje knjige, ki se bodo dobile koncem tega meseca. — Tudi nekaj radio-postaj že imamo v dolini. Tako lahko vsak dan slišimo glasbo, petje in govore.

LAŠKO. «Slovenec» od 13. t. m. priznava, da je imelo «Jutro» prav, ko je razkrinkalo dopisnika, ki ni poročal resnice. Priznava, da so bili gospodje pri zaroki navzoči in prav ima, ko trdi, da niso prijatelji «Slovenca». Ni pa resnica, da bi bil prvi depis «Slovenca» podakrjen, in še večja laž je, da bi bil podpis potvojen. O vsem tem se veleumni dopisnik «Slovenca» temeljito informira, preden nasede neresničnim izgovorom. S tem, da je «Slovenec» priznal prvo notico in preklinal drugo kot neresnično, ki je gospodom in pacientom SLS postala neokusna, je za nas zadeva za enkrat rešena.

LAŠKO. «Slovenec» z dne 7. t. m. poroča o neki zaroki in 8. t. m. popravlja, da je to pomota ali celo mistifikacija. Kakor pa trdi, bo prva notica le resnična. Ker zaroka ni bila po volji gotovim ljudem okrog «Slovenca», so naknadno proglasili vest za pomoto. Kdo bo še v bodoče verjel «Slovenca», ki danes nekaj objavlja, a jutri isto preklicuje.

Soteščan:

Maščevanje pravice

Povest.
(Dalje.)

Po končani vežbi, ko so vojaki posedli k počitku, je bil pozvan, naj se takoj odpravi k naredniku s kovčgom in z vso opravo. Bliskoma se je moralo izvršiti, obenem pa je moral misliti, kako se bo zagovarjal.

«Kaj ste po poklicu?» je zagrmelo narednikovo vprašanje.

«Zidar», mu je Mavzar mirno odgovoril.

«Kam ste navadno zahajali? Ali ste hodili v kako posebno družbo?»

«Nikamor.» Vojakovi besedi in obrazu se je poznalo, da ni bilo resnice v njegovem odgovoru.

«Zoper vas je nekaj zapisano. Zato ste pribežali k vojakom...»

«Prostovoljno sem prišel služiti domovini.»

«Odprite kovčeg ter izložite predmete!»

Preiskava ni razen večje vsote denarja odkrila ničesar, kar bi bilo strogemu podčastniku vzbudilo pozornost. Strastno je zgrabil listnico: oči so mu žarele od začudenja.

«Odkod imate denar?» je zahteval pojasnilo, čim je preštel njegove bankovce, skrbno zravnane in zložene.

«Prislužil sem ga in prihranil», mu je mirno odgovoril.

«Lažete!» se je razljutil. «Ta denar ni prislužen in prihranjen: tudi ni podedovan ali darovan. Izvirati mora od neke drugod, zato

ga bom zaplenil in oddal poveljniku stotnije. Dajal vam ga bo v manjših zneskih — toliko, kolikor ga boste sproti nujno potrebovali.»

«Nič ne nima pravice do mojih prihrankov», se je branil izročiti imetje.

«Tiho predrznik!» je planil predenj ter ga stresel za rame. «Tukaj je kazniva vsaka upornost, to si morate zapomniti!»

Mavzar se je moral ukloniti: vdal se je in molčal, kakor se spodobi vojaku pred predstojnikom. Žalostno je gledal za svojim bogastvom — zadnjim ostankom nepoštenega zaslužka, oblitega s krvjo umorjenke.

«Izginite, opravili ste!» ga je osorno odslavil. «Kadar boste potrebovali denar, se mi javite, da vas povedem k stotniku, kateremu morate utemeljiti potrebo. Tukaj imate manjši znesek za takojšnjo uporabo.»

Molče je spravil denar in odšel v vojašnico k tovarišem, ki so se odpravljali k počitku.

Milan se je kmalu uživel v vojaško službo. Pokazal je vsestransko marljivost in izredno nadarjenost: predstojniki, ki so ga skrbno nadzirali, mu niso mogli ničesar očitati. S tovariši je občeval samo, kolikor je bilo potrebno; tem iskreneje pa se je v samotnih urah pogovarjal v duhu z Olgo ter ji očital nezvestobo.

«Ubila si mi življenje», ji je oponesel, vest pa mu je odgovorila: «Sam si zakrivil!»

Odločil se je ter ji napisal dolgo pismo, dobil pa ni odgovora, kar ga je vnovič potrlo. Tolažil se je s tem, da njegovo pismo sploh ni bilo odposlano, ali pa ga je preletela teta, ki ga je uničila, zato mu Olga ni mogla odpisati.

Odkar je sprejel narednik njegov denar, se mu je vidno izogibal: več mu ni pokazal svoje vojaške strogosti, tudi z nadzorstvom je popuščal, dovolil mu je celo, da je smel v prostem času sam na sprehod. «Pojdi ter se nekoliko prikrivaj!» mu je naročil pred odhodom iz vojašnice.

Mavzarju je pošel denar ter je zaprosil narednika, naj ga povede pred poveljnika stotnije.

«Danes ne utegnem», ga je kratko odpravil.

Drugi dan se je Mavzar ponovno oglasil. «Pokorno javim, da sem prišel po denar», mu je javil po običajnem pozdravu.

«Stotnik je odpotoval», ga je zopet odslavil.

«Kdaj pa naj pridem?» je prosil pojasnila.

«Ne vem. Morda čez nekaj dni», mu je odvrnil malomarno.

Milan je čakal nekaj dni, na kar se je zopet prijavil. Njegova potrpežljivost je priklopela do vrhunca, sklenil je, da se ne bo dal več odgnati. Naveličal se je tudi narednik neprijetnih opominov, denarja mu ni mogel vrniti, ker ga je pognal po grlu, moral ga je torej ustrašiti, da zadeva ne pride pred poveljnika.

«Čemu ti bo denar?» ga je nahrulil. «Tukaj si preskrbljen, privadi se varčevanju.»

«Svoje prihranke menda lahko porabim, se mu je vojak pogumno odrezal.

«Tiho, jaz bom določil!»

«Govoriti hočem z gospodom stotnikom.»

«Ako bom jaz dovolil.»

«Priložil se bom na višje mesto...»

SV. MARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH.

Kako bi bila srečna naša občina Sv. Krištof, ako bi ji načeloval v bodoče Blaže, o tem je že mnogo poročala »Domovina«. Gospodje SLS v Laškem niso držali besede, sklicali so ponovni sestanek in pogruntali, da bo boljši župan neki Baron iz Kojzice, ter s tem spodnesli županski stolček Blažetu. Program bodočega župana po receptu SLS bo v glavnem vseboval naslednje točke: povzdigniti klerikalno hranilnico v Šmarjeti in tja prestaviti občinski urad iz Laškega; pregnati vse lisice iz Kojzice, katere delajo ogromno škodo okoliškim prebivalcem; v ta namen se je postavila že v neposredni bližini hišica, kjer bo nameščen čuvaj, ki bo preganjal zvitočepke. Župan bo blažil spore z najemnikom lovišča in po mnenju SLS se je izkazala potreba, da mora biti bodoči župan iz Kojzice. Kakor se čuje, bo g. Baron izposloval pri g. dr. Korošcu, da bodo imeli vsi oni železničarji znižano vožnjo po železnici, ki imajo režijske vozne listke. Kako bodo pristaši SLS v Rečici vzeli vse te najnovejšje ukrepe klerikalne gospode v Laškem na znanje, se bo izkazalo v najkrajšem času.

SV. ANTON V SLOVENSKIH GORICAH.

Ker nekateri tukajšnji klerikalci ne morejo mirovati ter prenehali z blatenjem g. Tušaka, smo jim primorani odgovoriti. G. Tušak je popolnoma nepolitičen in pomaga vsakemu društvu; pomagal je z lepimi darili ob času njihove tombole ter že večkrat prej. Ko so še dopisniki »Slovenskega gospodarja« trgali hlače po šolskih klopih, je že gosp. Tušak požrtvovalno delal v Bralnem društvu in mu mnogo daroval. Hudo Vas bode v oči dvorana, katero je dal postaviti g. Tušak; to pač zato, ker je boljša kakor Vaša »cerkvena preša«. Mnogo krat ste se izrazili, da bo vsakdo pogubljen, kdor bo šel v to napredno dvorano, a glej smolo: med 25 šivilj v fari niso mogli dobiti ene, da bi jim naredila zaveso k orlovskemu odru. Morali so naprositi članico in celo igralko I. tamburaškega društva. Ne vemo, če ne bo tudi ta zavesa pogubljena ali pa celo cela dvorana. Na večer pred otvoritvijo Orlovskega doma so bili postavljeni pri vsaki drugi hiši »krompirvahtarji« z nabasanimi revolverji. Prepričali se bomo, ali so imeli vsi orožne liste. Se pa hudo bojijo Orjunašev, zato so tudi drugega dne opustili politično zborovanje. Namesto govornikov je prišel konjski mesar in

kakor pravijo je naredil boljši »kšeft« kot naši Orli. Od Sv. Benedikta in Sv. Lenarta je prišlo le par Orlov, dasi so naročili 300 obedov za goste. Po otvoritvi so cerkveni pevci zapeli »Mi vstajamo«. Nekemu gospodu je ob tej pesmi zdrknila solza po licu, ker si je mislil: »Mi padamo«. Eno nedeljo prej je imelo napredno društvo svojo igro. To pot ste branili udeležbo, pa kdor drugim jamo koplje sam vanjo pade. Razen 10 gostov in nekaj domačinov ste ostali sami »dvorani«. Igralci so igrali tako dobro, da so jim brki dol kapali. Za vzgled klerikalne kulture pa naj bo to: ko je bila slovesna večernica, se je mladina pretepala in s krompirjem obmetavala po njivah. Vprašamo le še to, ali ima predsednik Društva starih vojakov res pravico nositi vojaško sabljo.

NOVA CERKEV-PODLEHNIK. Nad našo faro je prisijalo po hudem političnem grmenju prijetno klerikalno solnce in začelo s svojimi žarki ogrevati tukajšnje pokrajino. Blagostanje se je začelo širiti nad poprej zapuščenim okrajem, med in mleko se cedila. Poprej z davki obtežena kmet in obrtnik, čutita žarke klerikalnega solnca. Vi vsi širom naše domovine, ki ste z davki ter raznimi neprilikami preobremenjeni, pridite v našo občino, tukaj boste brez davka brezskrbno živeli in z rajsko naslodo uživali klerikalni režim. Onemu članu občinskega odbora, ki govori okrog po vaseh, naj demokrati doma za pečko citamo svoje zakone, toplo priporočamo, naj se jih on sedaj v zimskem času za pečko dobro nauči, saj je šele prvič v življenju deležen sreče, da je prilezel v občinski odbor. Če bomo imeli same take odbornike, potem ne bo treba zakonodajalca.

SV. ŠTEFAN OB ŠMARJU PRI JELŠAH. Na praznik vseh svetnikov je imela takoj po maši tukajšnja javna ljudska knjižnica svoj običajni letni občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število članov. Uvodoma se je njen načelnik, g. Malgaj, spominjal pokojnih podpornikov, med drugimi pokojnega župnika g. Zdoške, ki je z lepim številom darovanih knjig pripomogel k ustano-

vitvi tega prepotrebne klerikalnega društva. Med drugim je tudi poudarjal, da je društvo potrebno za izobrazbo tukajšnje mladine. Kakšen razloček je med člani tega društva in med onimi, ki ničesar ne čitajo! Prav dobro se ločijo oni, ki čitajo, od onih, ki se vadijo karte igrati in popivati. Naš sedanji g. župnik naj bi posnemal svojega prednika in podpiral to izobraževalno društvo, in on mu z vsemi močmi nasprotuje. Dobro je, da nima preveč vpliva. Pri volitvi je bil izvoljen ponovno nam priljubljeni g. Malgaj ga načelnika, poleg njega pa stari poslovni odbor z malo spremembo, kar je dokaz, da imajo člani do upravnega odbora zaupanje. Za božične praznike se bo zopet nabavilo precejšnje število lepih knjig, katerih bo kmalu 300. Le v čitanju je naša izobrazba in šola o lepem vedenju. Mi hočemo napredovati, če je komu prav ali ne. — Član javne ljudske knjižnice pri Sv. Štefanu blizu Šmarja.

SV. TROJICA V HALOZAH. Žalostna slika se ti nudi na našem pokopališču, ko vidiš na njegovi sredini grob župnika domačina, ob katerem stoji navaden lesen križ. Ta blagi župnik je bil rodem iz ugledne hiše Širovnikov v Kozmencih. Pokojnik je kot zaveden Slovenec trpel velike krivice od strani avstrijskega oblastva. Žal, nam priljubljeni mož ni dolgo župnikoval. Bog ga je poklical k sebi v njegovih najboljših letih. Ni lepo za faro, da naš župnik rojak nima boljšega spomenika. Niti njegovi sobratje nimajo toliko čuta za svojega sobrata, da bi mu postavili primeren nagrobni spomenik, ki ga blagi pokojnik tudi zasluži.

LOPERČICE PRI ORMOŽU. Tukaj sta zdrava in še čila obhajala svojo zlato poroko Franc in Jožefina Lešničar, priljubljena in vedno delavna posestnika. Prvi ima 75, druga 83 križev. Bog naj ju ohrani še zdrava do skrajne meje človeškega življenja. Iskrene čestitke.

KRIŽEVCI (Prekmurje). Vsem je še v dobrem spominu, kako so se lani skoro vsi voditelji nas evangeličanov pri skupščinskih volitvah vrgli v boj za radikalno stranko. Premotili so nas in po večini smo res glasovali za radikale. Naš kandidat ni bil izvoljen, povzročili smo pa, da ni bil izvoljen naš evangeličanski župnik g. Godina iz Gornjih Petrovcev, ki je kandidiral na demokratiški listi. To, da ni bil izvoljen g. Godina, ki mu je manjkalo par sto glasov, je največja nesreča nas evangeličanov. Za to nesrečo se imamo zahvaliti

SUKNO

261

iz največjih čeških in angleških tovarn, zanesljivo in trpežno blago v veliki izbiri in zmernih cenah pri
A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

«Kam? Poberi se, sicer te kaznujem radi upora!»

«Povedite me pred stotnika. Prosim pokorno!»

«Proč, sicer bom poklical stražo! Ti še ne veš, kaj pomeni vojaku upor in komu se mora pokoriti!»

«Pritožbe menda niso prepovedane.»

«Svarim te in opominjam. Ne pozabi, da si zapisan v črni knjigi, vsaka nepremišljenost ti bo škodovala.»

Narednikove grožnje so ga nekoliko oplabile, pogum pa mu je dajala zavest, da nima nihče pravice do njegove imovine. Sicer ga že najbrž zasledujejo oblastva, vendar pa še ni dognano, kako je pridobljeno njegovo premoženje. Hotel je nekaj ugovarjati, a že pri prvi besedi ga je narednik zgrabil kakor s kleščami in pahnil iz sobe. Pred vrati na hodniku mu je še priložil krepko brco, Milan se je opotekel in zvrnil navzdol po stopnicah.

Šele drugi dan se je prebudil iz težke nezvesti v vojaški bolnici, kamor so ga odnesli vojaki na nosilnici. Močno se je pretresel in udaril na glavo, več dni je bil popolnoma omamljen. Ni se mogel držati pokoncu, mogel pa tudi ni pravicno misliti in govoriti. Polagoma se mu je vračala zavest, začel je spoznavati tovariše ter se pametno razgovarjati.

Vojak, ki je ležal ob njegovi postelji, mu je povedal, kako so ga prinesli nezvestnega v zdravniško oskrbo. »Z nogami si bil že na drugem svetu«, se je pošalil. »Dobro si boš zapomnil svojo nerodnost!»

«Ali so povedali, kaj se mi je pripetilo?»

«Rekli so, da ti je spodletelo na stopnicah. Zares smešno, Mavzar, pet mesecev si že vojak, pa še ne znaš hoditi.»

«Priatelj, o tem bomo še govorili...»

«Najbolje je, ako molčiš, sicer te bodo še kaznovali.»

«Kaznovan bo nekdo drugi, ki me je pahnil po stopnicah...»

«Kdo neki? Vidim, da bi rad zabrisal sramoto.»

«Vrgel me je narednik, ker mu ni ugajala moja prošnja. Tega, seveda, niso povedali.»

«Hm, narednik? Že mogoče!» je strmel vojak in dostavil: »Ničesar mu ne moreš.»

«Ovadil ga bom zaradi telesne poškodbe.»

«Eh, kaj boš dosegel! Najbrž je že odrinil na bojišče.»

«Kam?» se je prestrašil in sedel na posteljo.

«V Bosno ali v Hercegovino. Vojna je nastala.»

«Hitro se je izkuhalo.»

Mavzar je hipoma pozabil na bolečine, planil je iz postelje ter skakal in mahal z rokami okrog sebe.

«Ali si znorel?» se mu je rogal tovariš.

«Zdrav sem. Javil se bom zdravniku in prosil, naj me nemudoma odpošle.»

Po zdravnikovi odredbi je Mavzar zapustil bolnišnico in odšel nazaj v vojašnico. Tam že ni bilo več njegove stotnije, zaman je povpraševal po poveljniku in po krutem naredniku, domala vsi podčastniki so bili zamnjeni z mlajšimi, ker so starejši nesli pozdrave čestilcem Mohamedu.

Milan je javil prihod iz bolnišnice in prosil, naj ga prideli četi, ki je pravkar odhajala na bojišče. Prejel je bojno opravo ter se je pridružil vojakom, ki so šli osvajat Bosno in Hercegovino.

17.

V podnožju strmega bosanskega griča so taborili vojaki, pripravljeni, da preženejo s skalnega vrha Turke, ki so zložili visoke kupe kamenja, katero jim je služilo za utrdbo, ob spopadu pa so ga valili na sovražnika.

Ozko dolinico je napolnila mučna večerna tišina. Moštvo je povečerjalo, razdrlo šotore, razvilo se je v bojno četo in čakalo povelja. Poveljniki so odposlali odposlance in množica je začela prodirati po strmih pobočju. Oprezno se je plazila navzgor med skalovjem, da iznenadi sovražnika ter ga vrže iz trdnjave.

Nad pečinami je odjeknil divji krik. Napadalci so prispeli do vrha prav do stene, za katero so se skrivali Turki. Zadoneli so prvi strelji, po rebri se je vsulo kamenje, ki je odskakovalo ob skalovju in bobnelo v dolino.

Borilci so se spretno izogibali kroglam in kamenju, nekaj pa jih je kljub temu ostalo na bojišču. Daleč naokrog je odmevalo stokanje ranjencev; reševalci so imeli obilo posla, preden so jih spravili iz skalovja v dolino na obvezovališče.

Trenutno je ponehalo grmenje, napadalci so se potuhnil pred utrdbo, čakajoči povelja za naskok. »Naprej! Hura!« je donelo med bojnim vriščem in bobnenjem. Vojaki so naskočili obzidje, vnela se je srdita bitka, po

tistim našim voditeljem, ki so nas gnali v boj proti našemu človeku za mariborskega advokata. To je sveta resnica, kajti če že mi kmetje nismo mogli znati, da g. Šoštarčec ne more biti izvoljen, ker nimamo časa študirati politike, bi morali znati naši voditelji, da je šel ves naš volilni boj za gospoda dr. Ravnika. Znati bi pa tudi morali, da tudi ta advokat ne more biti izvoljen na radikalni listi, ker nečajo imeti ostali Slovenci v mariborski oblasti z radikali nobenega posla, mi sami pa imamo premalo glasov. Ali so naši voditelji to znali ali ne, ne bomo preiskovali. Mi smo šli za njimi in glasovali za radikale, ker so nam pravili, da pride s pomočjo radikalov za nas evangeličane zlati čas. Volitve so minile, a od obljub radikalov ni nobenega sledu. Vsak dan se nam hujše godi. Nesreča za nesrečo nas zadeva, narod odhaja v Ameriko, pomoči od nikoder, najmanj od radikalov. Nobene koristi nam ni prinesla naša radikalna politika, kvečjemu nekaterim našim bogatinom gospodarske ugodnosti, narod pa je zapuščen in nima zagovornika. Hudo smo udarjeni in zdaj naši gospodje poskušajo, kako bi odvrnili krivdo od sebe na druge. Začeli so napadati Sokole prav kakor katoliški klerikalci. Gospodje, s tem ne boste preobrnili istine, da ste lani vodili slabo politiko in nam evangeličanom ogromno škodovali, ker ste onemogočili izvolitev g. Godine za poslanca. Mi smo tudi že toliko pametni, da vidimo, da Sokol veri prav nič ne škoduje, uči pa naše fante ljubezni do svojega naroda in jim prinaša ljubo zdravje. Saj jih vidimo te naše dijake, kaki so, ko hodijo k Sokolu! Veseli, zdravi, pošteni, z vsakim človekom prijazni, vsakemu radi pomagajo. Ali je to proti veri?

MURSKA SOBOTA. V zadnjem času so se zopet začele množiti tatvine po našem srezu in je z njimi orožništvo precej zaposleno. K sreči se krivci v večini primerov najdejo in primerno nagradijo. Bliža se pač zima in se hočejo ljudje na tuj račun preskrbeti z vsem potrebnim, zlasti z obleko in živili.

MURSKA SOBOTA. Novi sreski sanitetni referent g. dr. Albin Gregorc že ordinira v Murški Soboti, in sicer v hiši g. Reicha.

DOMANJSOVCI. Dne 24. oktobra se je pri nas pripetila huda nesreča. V mlinu Janeza Čahuka je hotel 19letni mlinarski vajenec Aleksander Kūronja prestaviti gonilni jermen na

drugo kolo. Ker pa je bil premalo previden, ga je jermen zgrabil in potegnil med kolesje, ki mu je desno roko grozno razmesarilo in jo odtrgalo do rame.

POZNANOVCI. Nedavno je našo sicer mirno občino razburila govorica, da je mali Viljem Čor umrl nasilne smrti, češ, da so ga zjutraj našli mrtvega in čisto modrega. Nastala so razna uganjanja in ljudje so začeli cel. šušljati, da je bil otrok zadavljen. To je dalo orožnikom povod, da so vso zadevo javili sodišču. Sodna komisija je odredila obdukcijo trupla, ki je dognala, da je otrok umrl na vnetju srčne mreže, na kar so se vaščani zopet pomirili.

PETANJCI. Naš vrli posestnik Josip Šiftar je bil na jesenski kmetijski razstavi v Ljubljani za razstavljeno pšenico odlikovan s priznanjem. Odlikovancu čestitamo!

BELTINCI. Naša semenogojška postaja, ki jo vodi priznani strokovnjak g. inž. Mikuš, je dobila na letošnji kmetijski razstavi v Ljubljani najvišje odlikovanje: zlato kolajno. To odlikovanje je dokaz, da se v Prekmurju tiho, a uspešno dela na splošnem gospodarskem napredku. Hvaležni smo g. inženjerju za to njegovo delo, ki mu je prineslo visoko odlikovanje, ki služi v ponos vsemu Prekmurju.

GORNJI SLAVEČI. V nedeljo 28. oktobra smo pri nas posvetili novo evangelijsko cerkev. Posvetitev je opravil evang. škof iz Zagreba. Na slavnost je prišlo iz vsega Prekmurja polno naroda vseh ver.

PUŽEVCI. Vukan Kalman iz Puževcev je ukradel pred tednom dni pred krčmo Ludovika Sočiča kolo, ki je bilo last Franca Cipota iz Polane. Prodal ga je Francetu Horvatu v Dankovce za 350 Din, kjer so ga orožniki našli.

SKAKOVCI. Naš rojak Ludovik Vrečič je pred kratkim razstavil svoje slike v Ljubljani. Kritika se je o razstavi pohvalno izrekla. S svojim korakom je g. Vrečič odprl svetu lepe strani našega Prekmurja, zato smo mu za njegov trud hvaležni.

FOKOVCI. Pri nas je nedavno zopet gorelo. V noči od 25. na 26. oktobra je pogorelo pri Danijelu in Klari Fišo streha in ostrešje na hiši z vso slamo, senom in gospodarskim orodjem. Škode je 13.000 Din. Pogoreleca sta visoko zavarovana, pa pada sum na nju.

TURNIŠČE. Tudi pri nas so začeli s prstom kazati na tiste, ki ne čitajo »Novin«, temveč druge liste, ki so baje zato brezverski, ker nočejo hvalliti g. Kleklja. In zato jih je treba obrekovati. Ljudstvo se hoče pokazati naklonjeno novemu gospodu, uvažujočemu le tiste, ki so v Marijini družbi in ki že vedo, kaj je Orel, stori isto kakor njegov dušni pastir. Če se bo pri nas širila klerikalna prosveta tako hitro, bo kmalu samo tišči pošten in veren kristjan, ki bo molil iz Klekljevih molitvenikov »Novin« in »Nepujsaga«.

DOMAJINCI. Našo mirno vas je razburil strašen zločin. V noči od 22. na 23. oktobra je porodila žensko dete Antonija Kovačeva od hiše št. 60. Otroka pa je naenkrat po porodu zmanjkalo. Mati ga je umorila in skrila v pepel pred peč, kjer ga je sodna komisija našla mrtvega.

DOKLEŽOVJE. Novi železniški most čez Muro je gotov. V dneh 29., 30. in 31. oktobra so ga postavili na stebrišča starega mostu, starega pa na nalašč v ta namen improvizirani leseni most. Ker je bilo delo zelo zanimivo, je bil precejšen obisk radovednežev. Te tri dni se je osebni promet vzdrževal s prestopanjem, za brzovozni in tovorni promet pa je bila proga Ljutomer—Hodoš v tem času ukinjena.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

POKLADANJE REPE MOLZNM KRAVAM.

Med važne pridelke spada po naših krajih strnišča repa. Pridelujemo jo za živež in za klajo živini. Sladka repa nam daje zdravo jed, ki je cenjena tudi za bolnike, ker je lahko prebavna. Še bolj priljubljena je pa kislá repa, ki daje v zimskem času poleg kislega zelja eno glavnih priukh na mizi kmeta kakor tudi meščana.

Še več pa porabimo sveže repe za klajo prašičem in goveji živini. Repa kot krma se odlikuje s svojo sočnostjo in svojim sladkorjem, ki ga ima povprečno 5 %. Tečnih beljakovin pa vsebuje komaj 1-2 %. Tudi kot živalska krlaja učinkuje ugodno, ker je slastna in lahko prebavna. Pri nas jo radi pokladamo molznim kravam v zimskem času, in sicer pomešamo med rezanico in drugo suho krmo. S svojo sočnostjo pripomore, da nam

kateri je bil sovražnik vržen iz trdnjave. Kar jih ni obležalo med kamenjem, so se razkropili po gorovju.

Med preganjanci je bil tudi Mavzar. Vso noč je premagoval napore, šele proti jutru si je privoščil nekoliko oddiha. Sedel je na mahovita tla pod visoko skalo, napil se je čiste studenčnice, na kar se je naslonil in zadremal. V tistem hipu je odjeknil v bližini strel in za njim bolesten klic ranjenega vojaka.

Pograbil je puško in lezel oprezno proti kraju, odkoder je prihajalo ječanje. V ozki kotlini med skalovjem je zagledal dva Turčina, ki sta neusmiljeno mrcvarila mladega vojaka. Čim sta ga zapazila, sta zbežala po razdrapani drži med pečine.

Mavzar se je sklonil k ranjencu, čigar obraz je bil ves razmesarjen. Težko je hropel ter se zvijal v silnih bolečinah. Prosil ga je za požirek vode, ki mu jo je prinesel v skodelici iz studenca. Nato ga je umil ter mu obvezal krvavečo rano.

«Ustrelj me, tovariš», ga je prosil s slabotnim glasom. «Zame ni več drugega zdravlila.»

Milan se je stresel ob zvoku njegove besede. Tako znana se mu je zdela, ni pa se mogel spomniti, kedaj in kje jo je že slišal v življenju.

«Ali me ne poznaš? je dihnil ranjenec komaj slišno.

«Izidor Palaron!» si je nenadoma domislil. «Ali je mogoče?»

«Morilec Justine... Pravica se je maščevala.»

«Kletev nesrečne matere te je dohitela. Bog jo je uslišal...»

«Povej ji, kadar se povrneš iz boja, da obžalujem zločinsko dejanje ter jo prosim odpuščanja. Sporoči ji, da sem prejel zaslužen plačilo.»

Visoko gori za pečino je počil strel. Milan se je sklonil k tlem ter se izognil krogli, ki je siknila mimo glave.

«Med skalovjem se potikajo Turki», ga je ranjenec opozoril. «Ustrelj me in beži, da te ne dobijo.»

«Meni je žal... Zakaj me nisi ovadil!»

«Zaradi pohlepnosti po denarju, ki pa mi ni prinesel blagoslova...»

Zopet je počila puška, priletela je sovražna krogla in zadela ob skalo, štrlečo nad ranjencem iz grape.

«Beži, tovariš!» ga je ponovno opomnil. «Oh, kako me peče in boli; izpolni mi zadnjo željo, daj mi pištolo!»

Pod skalo je ležal tovarišev nahrbtnik in nad njim je visela nabita pištola. «Tukaj jo imaš!» mu jo je potisnil v roko ter se obrnil od njega.

S pečevja, odkoder se je čulo streljanje, je zadonelo divje tuljenje. Nizdol po strmimi je skokoma drvela gruča Turčinov, dobro oborožena.

«Zbogom, tovariš!» Milan je planil pokoncu, z eno roko je zgrabil puško in z drugo samokres. Še enkrat se je ozrl na tovariša, ki je s tresočo roko nastavljal v usta cev nabite pištole in izprožil. Strel mu je raznesel glavo, na vse strani so odleteli njeni deli. Iz trupla mu je curkoma brizgnila kri,

vse telo se je grozovito skrčilo, na kar je mirno obležalo.

Mavzar se je pritisnil k skali ter si zavaroval ozadje, na puško si je nadel bodalo in čakal na napadalce. Bližali so se mu z velikimi koraki; da bi ga tem bolj ostrašili, so zagnali divje rjovenje. Prihajali so po vrsti drug za drugim po ozki grabi; vsak, ki se mu je pokazal, je padel, zadet od njegove krogle, ter se je zvrnil med skalovje.

Upiral se mu je velikan, čepeč za grobljo kamenja, odkoder mu je neprestano pošiljal smrtno pozdrave. Ves je bil skrit za skalovjem, samo turban na glavi se mu je včasih pokazal.

«Čakaj, kmalu bova obračunala!» Mavzar je skočil od skale z nasajenim bajonetom, videč, da je obritočlavec nehal streljati. Poglal se je proti groblji, da bi ga prebodel, takrat pa je začutil, da ga je zadaj pod ramo močno zaskelalo.

Poraščen divjak je zavijtel bodalo, ki ga je pravkar potegnil iz njegovega telesa. Obšla ga je neprijetna mokrota, mahoma so bila krvava tla pod njegovimi nogami.

Obšla ga je neznosna bolečina, pred očmi se mu je stemnilo, z bolečnim vzdihom se je sesedel pred krvoloka. Turčin je dvignil zakrivljen meč, da bi ga razsekal na drobne kose, prenočila pa ga je četa vojakov, ki se je pojavila v soteski.

«Za njim! Naprej!» so kričali na vse grlo, loveči sovražnika med skalovjem.

Mlad narednik je pokleknil k ranjencu, odpel mu je nahrbtnik ter mu ga je položil pod glavo.

(Dalje prih.)

krave ob suhi klaji več molzejo. Opozoriti je pa nato, da je ne smemo preveč pokladati, ker se v tem primeru mleko rado navzame slabega okusa in postane tudi bolj vodenj, zlasti če je tudi druga krma bolj prazna. Slama in repa, oboje je premalo tečna hrana za našo goved in še posebej za molzne živali. Repe smemo na dan in glavo pokladati po 6 do 12 kg. Večjih količin ne smemo pokladati, da se mleko ne navzame nevšečnih lastnosti, ki preidejo slednjič tudi v mlečne izdelke. Po obilni repi dobi mleko slabši okus in rado greni.

V primeri s peso in korenjem je repa manj vredna kruna. Pesa se odlikuje z večjo vsebino sladkorja. Ima ga poprečno 9 %. Zaradi tega je pesa tudi bolj okusna in bolj tečna in je zlasti za molzne krave posebno dobra. Za zimsko klajo je pesa povsod cenjena in jo v ta namen po živinorejstvih in mlekarstvih krajih možo pridelujejo. Tudi pri nas jo kaže pokladati poleg repe in v ta namen pridelovati v večji meri kakor dosihdob. To storimo toliko lažje, ker se da pesa s presajanjem pridelovati tudi kot strnišni sadež in ker daje bolj varne pridelke kakor repa, ki je pogosto izpostavljena poškodbam po bolharih in polžih. In če primerjamo repo s tečnostjo korenja, moramo dati tudi korenju prednost pred repo, ker vsebuje korenje po 10 % sladkorja in 13 % beljakovin in jo tudi sicer prav zdravo in dobro krmilo. Po naših krajih ga pokladamo prašičem, ker ga ostala sploh premalo za našo goved, dasi bi prav dobro prijal tudi tem živalim.

REJA SLABE ŽIVINE POMENI ZAPRAVLJIVOST.

Danes mora vsak gospodar gledati na to, da se mu reja živine izplača. Reja krav mora dajati toliko užitka z mlekom in s te eti, da se pokrijejo stroški reje in da dobimo gnoj po vrhu. Delovna živina nam mora poplačati rejo s svojim delom in s prirastkom na mesu itd. To velja ravno tako za razmere velikega posestnika kakor za malega.

Zato je pa potrebno, da redimo živali, ki so dobre za užitek, od katerih imamo toliko dohodkov, da se stroški reje pokrijejo in da ostane za naše delo še kaj čez. Seveda je treba, da ugotovimo vse to s svinčnikom v roki. Takí računi nam šele pokažejo, kako stojimo z našo rejo.

V mnogih primerih se bomo na ta način prepričali, da nam živali ne poplačajo reje in da so slabe za užitek. Take živali redimo v našo zgubo. Zato jih kaže polagoma nadomestiti z boljšimi. Časi, ko se je redilo zaradi potrebnega gnoja, so minuli. Danes se mora vsa reja izplačati, sicer delamo z izgubo. Kot mali posestniki moramo nato še posebno paziti.

Važno je za nas, da redimo po naših hlevih le dobre živali, ki nam dajejo toliko užitka, da je vsa reja dobičkanosna. Po krajih, kjer so razmere manj ugodne, moramo n. pr. krave izkoriščati na vse strani. V takih razmerah kaže s kravami tudi delati, da nam vsa reja več nese. Marsikje je danes maloposestvo navezano na rejo vprežnih krav, da si pomaga naprej.

Če je pa živina slaba zaradi slabe in polovičarske reje in je vzrok slabih uspehov na naši strani, potem je ves način reje izboljšati, da pridemo do primernih uspehov. V takem primeru pa sami zapravljamo, ker prirodno dobro živino slabo redimo in ji ne dajemo tega, kar bi potrebovala za popoln užitek in za svojo hasnovitost. Slabe živali in zapravljivo rejo poznamo na tem, če nam živali pri dobri reji ne dajejo povojnega užitka. S takimi živalimi moramo tudi pri nas prenehati!

Ljubljanski kožuhovinski sejmi

Tudi starejši ljubljanski meščan se spominja na vsak prvi ponedeljek meseca januarja po sv. Neži, ko so hodili lovci iz vseh krajev bivše Kranjske, Štajerske, Koroške, Primorja, Istre, Hrvaške in Dalmacije po ljubljanskih ulicah z najraznovrstnejšo kožuhovino in jo nudili ljubljčanom in došlim kupcem naprodaj. Zbirali so se po raznih ljubljanskih gostilnah, pozneje na dvorišču »Balkana« in mešetarjenja, prerekanja ter vpitja je bilo dovolj, kar je pokazovalo živahno kupčijo. Seveda je bil promet majhen,

ZENINI IN NEVESTE

kadar kupujete halo, oglejte si bogato zalogo vseh vrst manufakturnega, vojnega, svilenega, pletenega blaga pri znani trdki

A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

saj je šlo pri kupčiji navadno le za posamezne komade.

Meseca januarja leta 1925. pa je ta tradicionalni sejem že pokazal resno lice. Njegovo organizacijo je prevzela v svoje roke uprava Ljubljanskega velesejma s sodelovanjem Slovenskega lovskega društva v Ljubljani, odnosno Lovske zadruge, in prenesla tržišče v svoje razstavne prostore. Z uspešno propagando je te sejme založila z veliko množino dobrega blaga, pridobila poleg domačih tudi inozemske kupce ter tako koncentrirala ponudbo in povpraševanje na enem mestu. Vsako leto od tedaj so se tu vršili ti sejmi, včasih tudi dvakrat do trikrat v eni seziji.

Letos bo ta običajni sejem sv. Neže za kožuhovino vseh vrst na sam praznik sv. Neže, v ponedeljek 21. januarja 1929.

Tudi letos bo došlo mnogo raznih interesentov, domačih in inozemskih. Zato je dolžnost vsakega zavednega lovca, predvsem pa članov Slovenskega lovskega društva, da pošljejo vse to leto pridobljene kože »Divji koži« (Ljubljana — velesejem), ker samo v slogi in medsebojni podpori je moč in zagotovilo čimboljšega uspeha.

Kože se sprejemajo že sedaj. Vsa pojasnila daje »Divja koža«, Ljubljana.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Razpóloženje na žitnih tržiščih je bilo zadnje dni precej mlačno. Sicer so se cene po precejšnjem padcu v Ameriki in Madžarski zopet popravile, vendar so še slabe. Kupuje se malo. Na ljubljanski blagovni borzi so bile 13. t. m. naslednje cene: pšenična baška, nova, postavljena na slovensko postajo 297-50 do 300 Din; turšičica, postavljena na slovensko postajo 365-50 do 370 Din; ječmen, baški, nov 315-50 do 317 Din, moka »C« 430 do 435 Din za 100 kg.

ŽIVINA. Cene volom so se nekoliko dvignile na zadnjem ljubljanskem sejmu (do 25 par pri kilogramu). Za kilogram žive teže so bile naslednje cene: voli I. 9 Din, II. 8 Din, III. 6-50 Din, krave, debele 5 do 6 Din, krave klobasarice 3 do 3-50 Din, teleta 10 do 11 Din.

HMELJ. Zaloge pri hmeljarjih v Savinjski dolini so že majhne. Po boljšem blagu se precej povprašuje; plača se po 25 do 31 Din za kilogram.

A. S. Puškin — G. Strniša:

Razbojnik Dubrovski

(Dalje)

»Ah, ti,« je zakričala Jegorovna. »Vladimir Andrejevič, kaj delaš?«

»Molči!« jo je zavrnil Dubrovski. »No, otroci, zdravstvujte! Grem, kamor me povede Bog. Bodite srečni s svojim novim gospodarjem!«

»Oče, ti naš krušni oče!« so zavpili. »umremo — a tebe ne zapustimo, s teboj gremo!«

Konji so bili napreženi. Dubrovski je šel v telego z Grišo. Anton je udaril po konjih.

V tem trenutku je plamen obliznil hišo. Deske so zahreščale in se začele rušiti, goreče tramovje je pokalo, nad streho je zakrillil rdeči petelin, začulo se je žalostno tannanje in klici na pomoč. Arhip se je oziral na požar z zlobnim smehom. Iskre so švigale.

»Zdaj je vse dobro«, je rekel Arhip. »Kako gori! Gotovo se s Pokrovskega dobro vidi.«

Ta hip je nov pojav obrnil njegovo pozornost nase. Po strehi gorečega skednja je begala mačka, ne vedoča, kam skočiti: od vseh strani so jo obdajali plameni. Z žalostnim mijavkanjem je bedna žival klicala na pomoč. Mladina se je divje smejala, ko je opazovala njen obup.

»Zakaj se smejete, vragi, jih je nahrulil kovač.« »Ali se ne bojite Boga? Božja stvar poginja, a vi se radujete kakor norci!« Prislonil je lestev k goreči strehi in zlezel nanjo.

Mačka je takoj spoznala njegovo namero in se mu z vidno hvaležnostjo obesila na rokav. Osmojeni kovač je s svojim bremenom prilezel na tla.

»No, otroci, zbogom«, je dejal služinčadi okrog. »Tu zdaj nimam kaj delati, ostanite srečni in me ohranite v dobrem spominu!«

Kovač je odšel, požar je razsajal še nekaj časa, naposled se je polezel in ogorčki oglja so žareli brez plamena. Okrog pogorišča so pa blodili pogorelci, stanovalci Kistenovke.

7. poglavje.

Drugi dan se je novica o požaru raznesla po vsej okolici. Ljudje so razpravljali o njem z različnimi slutnjami in razlagami. Nekateri so bili uverjeni, da so ljudje Dubrovskega, ki so se opijanili na pogrebščini, posestvo zažgali iz neprevidnosti. Drugi so zopet dolžili uradnike, ki so se napili na svojem novem selišču. Nekateri so ugenili resnico in so trdili, da je bil povzročitelj te strašne nesreče Dubrovski sam. Mnogim se je pa zdelo verjetno, da je pogorel sam z uradniki in služinčadjo vred.

Trojekurov je prišel že drugi dan sam na lice mesta in osebno vodil preiskavo. Dognalo se je, da so prisednik okrožnega sodišča, upravnik in pisar, tako tudi Vladimir Dubrovski, dojilja Jegorovna, sluga Griša, kočijaž Anton in kovač Arhip izginili neznanokam. Vsa služinčad je soglasno izjavila, da so uradniki zgoreli. Ko se je sesedla streha, so izkopali njihove obžgane kosti. Ženski Vasiliša in Lukrecija sta rekli, da sta videli Dubrovskega in kovača Arhipa nekaj minut

pred požarom. Kovač Arhip je bil po splošnem nimenju živ in verjetno glavni, če ne edini krivec požara. Nad Dubrovskim je ležal težak sun. Kirila Petrovič je poslal gubernatorju podroben opis dogodka in nova preiskava se je pričela.

Zaradi drugih vesti so se govornice in radovednost skoro usmerile drugam. Pojavili so se razbojniki in razširili strah po vsej okolici. Ukrepi, ki so jih proti njim podvzeli, so se izkazali pomanjkljivi. Vrstila so se opustošenja, drugo hujše od drugega. Varno ni bilo niti na cesti niti v vaseh. Mnogo trojk, z razbojniki napolnjenih, se je pri belem dnevu vozilo po vsej guberniji. Razbojniki so ustavljali popotnike in pošte, prihajali v sela, napadali lasteline in jim sežigali posestva. Glavar drhali se je odlikoval po svojem umu, drznosti in nekaki velikodušnosti. O njem so pripovedovali čudne stvari. Ime Dubrovskega je bilo vsem na jeziku; bili so uverjeni, da on in nihče drugi ne vodi teh roparskih pohodov. Le eni stvari so se čudili: Imetju Trojekurova so priznavašali: razbojniki niso niti ene žitnice pri njem oropali, niti enega voza odpeljali. Trojekurov, ki je imel navado, precejevati se, je pripisoval to priznavašanje pred vsem strahu, ki ga je znal vcepiti vsej guberniji, in tudi dobri policiji, ki jo je uvedel v svojem selu. Spočetka so se sosede smejali domišljavosti Trojekurova: vsak je čakal trenutka, da bodo repovabljeni gostje posetili pokrovsko selo, kjer bi našli vsega dovolj, naposled pa so bili sami prisiljeni priznati, da se ga razbojniki iz neznanega vzroka izogibljajo. Trojekurov je triumfiral in pri vsaki no-

Iz Strasbourga prihajajo za tamkaj se nahajajoče transitno blago ponudbe po 22 do 34-50 Din in ljudje radi oddajajo blago po teh cenah.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo te dni v valutah

- 1 dolar za 56-30 do 56-50 Din;
13. t. m. v devizah:
1 avstrijski šiling za 7-99 do 8-02 Din;
1 nemška marka za 13-54 do 13-57 Din;
1 madžarski peng za 9-91 do 9-94 Din;
100 italijanskih lir za 297-15 do 299-15 Din;
1 angleški funt šterling za 275-70 do 276-50 Din;
1 dolar za 56-83 do 57-03 Din;
100 češkoslovaških kron za 168-37 do 169-17 Din.

Sejmi

16. novembra: Poljčane.
19. novembra: Raka, Senožeti, Sv. Jurij ob južni železnici (okolica), Podsreda.
21. novembra: Fara, Sv. Jurij ob Taboru.
23. novembra: St. Lovrenc pri Novem mestu, Slovenska Bistrica.
24. novembra: Šmarjeta ob Pesnici.

Kratke vesti

= Vinska razstava v Sv. Križu pri Kostanjevici. V Sv. Križu pri Kostanjevici se bo 19. t. m. vršila vinska razstava v dvorani g. Josipa Kodriča. Ugodne avtomobilске zveze.

DOMAČE NOVOSTI

* Kraljica Marija odpotovala v London. Naša kraljica Marija, ki se je nahajala s kraljem v Parizu, je te dni odpotovala v spremstvu dvorne dame gospe Hadžičeve za nekaj dni v London.

* Agrarna reforma v Sloveniji. Občinski agrarni odbor v Brezovici nam pošilja objavo, v kateri je rečeno: Agrarno vprašanje v naši državi je zopet postavljeno na dnevni red. Čeprav je v Sloveniji to vprašanje za male posestnike in kočarje

NAROČNIKOM »DOMOVINE«!

Na položnice, ki smo jih priložili minul mesec, se do danes še niso odzvali vsi naročniki. Zato prizadete ponovno prosimo, da plačajo pripadajoče zneske brez odlaganja, ker le plačnikom moremo jamčiti, da bodo prejeli list brez prestopa. Naj ne bo zaradi tako malenkostne naročnine, kakor je naša, nobenega zamudnika!

Upravišтво »DOMOVINE«.

živiljskega pomena, vendar se s tem vprašanjem premalo bavimo. Vendar bi moralo prav danes, ko je predsednik vlade Slovenec, agrarno vprašanje v Sloveniji biti stavljeno na dnevni red. Tega se dobro zavedajo obstoječi agrarni odbori posameznih občin. Zato se je izmed predstavnikov posameznih agrarnih odborov sestavil pripravljalni odbor, ki sklicuje za nedeljo 18. t. m. ob 9. v salonu pri Mraku v Ljubljani sestanek vseh obstoječih agrarnih odborov, da se na tem sestanku stvori enotna organizacija vseh interesentov in izvoli izvršilni odbor, ki bo skrbel, da se agrarno vprašanje v Sloveniji stavi na dnevni red in da se čimprej povoljno reši s tozadevnim zakonom. Pričakuje se, da se bodo tega sestanka udeležili predstavniki vseh agrarnih odborov ter tudi drugi agrarni interesenti, da se izbere čim delavnejši izvrševalni odbor in da se mu dajo čim natančnejša navodila za delo v korist agrarnih interesentov.

* Oficijelna lista SLS v Mostah razveljavljena. Sresko poglavarstvo ljubljanske okolice je razveljavilo kandidatno listo dosedanjega župana g. Oražma, oficijelnega predstavnika SLS v Mostah. Lista je razveljavljena zaradi povtorbe podpis. Kakor znano, je bila pred kratkim razveljavljena tudi enotna delavska lista in bosta torej pri občinskih volitvah, ki se bodo vršile v tej veliki predmestni občini 18. t. m., tekmovali samo dve listi: napredno-gospodarska in pa tako zvana krščansko-socialna.

* Obrtništvo protestira proti oblastnemu proračunu. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je vložila pri predsedstvu ljubljanske občinske skupščine protest proti oblastnemu proračunu, ki zelo obsežno obremenjuje tudi naše obrtništvo. Oblastna

skupščina je v svojem proračunu naložila 30% no oblastno doklado k državnemu davku na dohodek od podjetij, obratov in poklicev. Ta davek nadomešča dejansko dohodnino, na katero se nikdar niso nalagale avtonomne doklade. Obrtni davek je za obrtništvo že itak previsok, ker je uvrščen v kategorije, v katere spada tudi drugi, gmočno mnogo bolje stoječi sloji nego je obrtništvo. V svoji spomenici ugovarja Zveza tudi proti 30% ni oblastni dokladi na uslužbenški davek, ki je dejansko istotako le doh. dnina. Ponovno je izrazila svoj protest proti oblatni taksi na motorna vozila in oblastni trošarini na potrošnje premoženje. V spomenici se je zavzela tudi za obrtno nadaljevalno šolstvo zaradi nezadostne podpore od strani državne uprave, ogroženo v svojem obstoju. Obrtno nadaljevalno šolstvo je za razvoj obrta največjega pomena in zasluži upoštevanje kakor ostalo šolstvo. Zveza apelira na oblastno skupščino, da zagotovi obstoj obrtnonadaljevalnih šol z redno, vsakoletno najmanj 30%no subvencijo k celoletnemu proračunu. Proti oblastnim davčnim je vložil protest tudi vrhovni obrtniški svet.

* Brezobziren način izterjavanja zaostalih davkov. Iz severne Dalmacije prihajajo neverjetne vesti o postopanju davčnih oblastev proti tamkajšnjemu prebivalstvu ob priliki prisilnega izterjavanja zaostalih davkov za pet do šest let nazaj. Izterjevalci hodijo z orožniškimi petrušami od sela do sela ter rubijo vse, kar jim pride pod roko. Način, kako se izterjavanje vrši, je nezaslišan. Seljakom se jemlje zadnje govedo iz hleva in zadnja ovca, če pa teh ni pa tudi odev s p. stelje. Prošnje ne zaležejo nič. Prizori, ki se pri tem odigravajo, se ne dajo popisati.

* Razmejitev med sodnima okrajema Brdo in Vransko. Minister pravde je na podlagi zakona o organizaciji okrajnih sodišč pridobil okrajnemu sodišču na Brdu od okrajnega sodišča na Vranskem vso katastrsko občino Zaplanino.

* Ustanovitev Društva za zgradbo Narodnega doma v Šmartnem pri Litiji. Te dni je bil za Šmartno zgodovinski dan. Ustanovilo se je Društvo za zgradbo Narodnega doma, ki ima že svoje zemljišče. Za predsednika odbora je bil izvoljen g. France Igoršek, lesni tvarnar, ki bo z uglednimi sotovariši v odboru gotovo zastavil ves svoj vpliv, da dobe šmarska napredna društva v do glednem času lastno streho.

vici o novem ropu Dubrovskega se je šalil na rovaš gubernatorja, policijskih nadzornikov in orožniških komandantov, ki se jim je znal Dubrovski vedno izvit.

Med tem se je bližal 1. oktober, dan žegnjenja v selu Trojekurova. Toda preden pridemo k nadaljnjim dogodkom, moramo seznaniti čitatelje z novimi osebami in z onimi, ki smo jih imeli priliko samo omeniti v začetku naše povesti.

8. poglavje.

Čitatelj bo najbrže uganil, da je hči Kirila Petroviča, o kateri smo že govorili, glavna junakinja naše povesti. Ta čas je imela 17 let in njena krasota je bila v polnem cvetju. Oče jo je blazno ljubil, vendar je tudi z njo občeval z njemu lastno muhavostjo; med tem ko je hotel enkrat vsaki njeni najmanjši želji ustreči, je ravnal z njo drugič sirovo in nevljudno. O njeni hvaležnosti je bil prepričan; nikoli si pa ni mogel pridobiti njenega zaupanja. Bila je vajena, skrivati pred njim svoja čustva in misli, saj ni bila nikdar na jasnem o tem, kako jih bo sprejel. Ona ni imela prijateljev in je zrasla v samotni. Žene in hčerke sosedov so pač malokdaj obiskale Kirilo Petroviča, katerega zabave in razgovori so bili za moško družbo, a damam nepristopni. Naša krasotica se je redko javila sredi med gosti, ki so pirovali pri Kirilu Petroviču. Ogromna knjižnica, obstoječa po večini iz francoskih pisateljev 18. stol., ji je bila na razpolago, njen oče ni čital nikoli ničesar drugega kakor »Dobro kuharico«, da je pomagal pri izbiranju jedil, in Maša je z estetičnim

čutom prebrskala vsa dela ter obstala pri romanu. Na ta način je sama izpopolnjevala svojo vzgojo, pričeto pod vodstvom gospodične Misojeve, kateri je Kirila Petrovič kazal veliko zaupanje in jo je bil naposled prisiljen poslati na drugo posestvo, ker so postale posledice te naklonjenosti preočite. Misojeva je ostala v dokaj dobrem spominu. Bila je blaga ženska in ni nikoli zlorabljala zaupanja, ki ga je vidno imela nad Kirilo Petrovičem, pri čemer se je razlikovala od drugih lahkoživk, ki jih je Trojekurov vedno menjaval. Kakor je vse kazalo, jo je Kirila Petrovič ljubil bolj kakor vse druge in temnooki malček, devetletni potepenček, katerega izraz v obrazu je spominjal na južni tip Misojeve, je bil pri njem vzgojen in pripoznal ga je za svojega sina ne glede na to, da je štel med svoja tropo otrok, ki so se podili pod njegovim oknom in so bili Kirilu Petroviču podobni kakor kaplja kaplj. Za svojega malega Sašo je pisal Kirila Petrovič v Moskvo po učitelja Francoza, ki je prebival na Pokrovski v času, do katerega smo dospeli z našo povestjo.

Ta učitelj je Kirilu Petroviču ugajal zaradi svoje prijetne zunanosti kakor zaradi svojega svobodnega kretanja. Predložil je Kirilu Petroviču izpričevala in pismo nekega Trojekurovega rojaka, pri katerem je živel štiri leta kot domači učitelj. Kirila je vse pregledal in je bil edino z mladostjo svojega Francoza nezadovoljen, ne da bi menil, da mladosti manjkata potrpežljivost in mir, ki spadata k težavnemu poklicu domačega učitelja, nego je imel druge pomisleke, ki mu jih

je hotel pojasniti. Kirila Petrovič ni govoril francosko in za tolmača mu je služila Maša, katero je pustil tedaj poklicati. »Poiđi sem, Maša, povej temu gospodu, da ga sreinem, ampak samo pod enim pogojem, da ne bo lazil za dekleti v moji hiši, sicer... Prestavi mu to!« Maša je zardela in k učitelju obrnjena povedala po francosko, da se oče nadeja od njega pametnega in dostojnega obnašanja. Francoz se je priklonil in odgovoril, da se bo ravnal po tem in da upa, pridobiti si njegovo spoštovanje.

Maša je besedo za besedo prevela njegov odgovor.

»Dobro, dobro«, je odgovoril Kirila Petrovič. »Ne potrebujem niti spoštovanja niti naklonjenosti, njegovo delo je, da uči malega Sašo matematike in geografije. Preloži mu to!«

Marija Kirilovna je v svojem prevodu omilila sirove očetove izraze in Kirila Petrovič je odpustil Francoza; ta je odšel na krilo, kjer mu je bila odkazana soba.

Maša ni pokazala nikakega zanimanja za Francoza. Vzgojena v aristokratskih predodkih je smatrala učitelja za neke vrste slugo ali rokodelca, in učitelji ali profesorji se ji niso zdeli možje. Tudi ni opazila vtisa, ki ga je napravila na Deforža, niti njegove zadrege in trepete ter spremenjenega glasu. Nekaj dni potem ga je često srečala, ne da bi mu posvetila posebno pozornost. Na nepričakovan način pa je dobila o njem popolnoma drugo mnenje.

(Dalje prih.)

* V soboto bo izšla prav zanimiva številka «Skovirja», na katero že sedaj opozarjamo. Naročite se na «Skovirja» ali pa ga kupujte v trafikah. Četrtno stane «Skovir» samo neznanih 15 Din ter se naroča na upravo v Rožn. dolini pri Ljubljani. Izredno napet detektivski roman angleškega pisatelja Wallacea. «Skovir» nudi najprijetnejše razvedrilo.

* Družina s 24 otroki. Na neki litijski urad je naslovil kmet iz litijske okolice prošnjo za podporo. Mož je namreč oče dveh ducatov otrok, 12 fantov in 12 punčk, pa bi potreboval kakšne pare. Na podlagi ponovnih informacij pa se je ugotovilo, da ima mož tudi posestvo, ki je primerno njegovi veliki družini, in 10 glav živine. Od letnega pridelka mu ostane še toliko, da nekaj lahko spravi v denar. Zdaj bo moral oče s svojo dvoducatno družino živeti kar ob svojem.

* Higijenski zavod kraljevine SHS. v Ljubljani je podaljšal natečaj za najbolj izvedeno higijensko ureditev v kmetjski hiši, oziroma okolici (kuhinja, jedilna shramba, spalna soba, vodnjak, stranišče z greznico, gnojnice itd.) končno veljavno do 1. decembra 1928. Najboljše tri ureditve, oziroma asanacije se nagradijo s higijenskimi potrebščinami v vrednosti po 3000, 2000 in 1000 Din ter z diplomami. Prijave sprejema higijenski zavod v Ljubljani do 1. decembra 1928. Po tem roku si bo strokovna komisija ogledala higijenske ureditve tekmovalcev in najzornije nagradila z razpisanimi nagradami.

* Prekmurski sezijaški delavci se vračajo. Sezijaški delavci so se že pričeli vračati na svoje domove Prekmurja. Za vzgled, kako malo se je znala uveljaviti tekom devetih let osvobođenja naša država med tukajšnjim ljudstvom, zopet poučen zgled: poljski delavci, ki so se vozili z državnega posestva Belje skozi Schote domov, so imeli vagon okrašene z — madžarskimi zastavicami. To niso bili Madžari, vsi brez izjeme so govorili med seboj slovenski, le p-tujejo in zabavajo se še vedno pod madžarsko barvo!

* Slabo zgrajena železnica. Pred dobrim mesecem je bila otvorena nova železniška proga Beograd—Obrenovac. Nova proga veže prestolnico po najkrajši poti s Sarajevom in zatem z Jadranskim morjem. Ze po prvih dneh so prihajale v javnost vesti, da je proga slabo zgrajena. Vedno znova so se pojavljale železniške nesreče, zlasti iztirjenja vlakov ali posameznih vagonov. Da preiščeta vzrok teh nesreč, sta se te dni pomočnik prometnega ministrstva in načelnik za gradbo železnice odšli na inšpekcijsko potovanje po progi. Pri tem sta se poslužila navadne drezine, ki je še najbolj varna. Sedaj se doznava, da se je tudi ta komisija ponesrečila in da se je drezina iztirila. Pomočnik prometnega ministra je zadobil pri tem tako hude notranje poškodbe, da so ga morali prepeljati v Beograd. Načelnik za gradbo novih železnice pa si je pri padcu zlomil ključno kost in troje reber.

* Najdba kipa iz Dioklecijanove dobe. Ob priki prekopavanja na židovskem pokopališču v Beogradu so izkopali te dni zanimiv kip iz rimske dobe, visok tri metre. Poškodovan je samo gornji del kipa. Kip iz belega marmorja je iz dobe cesarja Dioklecijana, torej približno iz leta 300. po Kristovem rojstvu, kar je razvidno iz napisa na kipu. Pričakujejo, da bodo pri nadaljnjem prekopavanju našli še več zanimivih izkopin.

* Naša emigracija v avgustu 1928. Po statistiki izseljeniškega komisarijata v Zagrebu se je meseca avgusta izšlo v prekmorske dežele 1923 oseb. 180 več kakor meseca avgusta. Tudi skupno število izseljencev, ki znaša 14.389 v razdobju od 1. januarja do konca avgusta letos, je za 645 oseb večje od skupnega števila izseljencev v istem razdobju lani. Izšlo se je največ naših ljudi iz Hrvaške in Slavonije (1065), iz Slovenije (293), iz Vojvodine (251), iz Dalmacije (140), iz Srbije (86), iz Bosne in Hercegovine (75), in iz Črne gore (13). Največ jih je šlo v Kanado (834), Zedinjene države Severne Amerike (589), Argentino (347), Brazilijo (55) in Urugvaj (49). Vrnilo se je meseca avgusta letos v staro domovino 414 izseljencev, v razdobju od 1. januarja do konca avgusta letos pa 3398, v istem razdobju lani pa le 2881.

Slivovko, pelinovec, brinjevec, rum in hruševac

si lahko napravite z našimi esencami. Steklenica za napravo 4 do 5 litrov žganja stane samo 20 Din, po pošti 30 Din. — Točno navodilo priloženo.

Drogerija A. KANC sinova, Ljubljana
Židovska ulica stev. 1. 265

* Dragi potni listi. V Renčah je služboval kot občinski podtajnik Lah Vincenzo Faconti. Pri izstavljanju listin za potne liste je zahteval od občanov visoke pristojbine in je tako osleparil ljudi za velike zneske. Sodišče v Gorici ga je obsodilo na pet mesecev in 25 dni zapora. Oškodovanih strank je nad sto.

* Kmečki voz pod vlakom. Te dni se je zgodila nesreča na železniškem tiru pri Sežani. Kmečka delavca Josip Kocjančič in Fran Lakač, uslužbena na posestvu dr. Cominottija, sta se odpeljala v Koper. Na železniškem tiru je zajel voz vlak, ker je bil prehod prost in niso bile spuščene zatvornice. Kocjančič je obležal mrtev, njegova hči, 6letna Lidija in Lukač sta bila težko ranjena. Oba so takoj prepeljali v tržaško bolnico. Pravijo, da je kriv nesreče železniški čuvaj Josip Metljak, ki ni spustil zatvornice, da si mu je bil signaliziran prihod vlaka. Metljaka so zaprli.

* Rojaki v Julijski Krajini se selijo v Ameriko. Iz Vipolže v Brdih je odšlo v Ameriko že nad 30 ljudi. Nekdaj prijazna vasica je sedaj prazna in pusta. Hudo je tudi to, da si morajo starši večnoma izposoditi denar, da spravijo svoje otroke izpod domačega krova v tuji svet. Tako pa se kopičijo na kmečka posestva dolgovi.

* Velik požar pri Sv. Juriju ob Ščavnici. V sredo 7. t. m. se je vršila pri Kapunovih v Vidmu gostija. Ponoči okoli pol desetih, ko so bili gostje v najboljšem razpoloženju, je v hlevu nenadoma nastal požar ter hipoma objel leseno s slamo krito gospodarsko poslopje, ki ga je popolnoma vpepelil. Mogli so rešiti le živino. Ko so godci še svirali veselo koračnico, je istočasno že švigal plamen visoko proti nebu. V kratkem času so prihitela na pomoč domača in sosedna gasilna društva ter z naglo akcijo preprečila širjenje požara na poslopja sosedov. Proti jutru so izpod gorečih ruševin izvlekli popolnoma ožgano truplo po vsej okolici znanega Štefana, ki je zvečer zaspal na hlevu ter našel smrt v plamenih. Tudi materialna škoda je velika, ker je zgorela vsa krma za živino ter vozovi in drugo kmetijsko orodje. Tudi je bilo poslopje nezadostno zavarovano. Kako je nastal požar, še ni pojasnjeno.

* Nenadna smrt. Pri stavbi tvrdki «Slograd» na Jesenicah je umrl nenadne smrti marljivi delavec Matija Gumilar, pristojen v Gornjo Lendavo v Prekmurju. Zadela ga je srčna kap.

* Smrtna nesreča rodbinskega očeta. Na novo-meskem kolodvoru se je v ponedeljek pripetil dogodek, ki je povzročil zlasti med železničarji mnogo razburjenja. Pri premikanju vagonov zvečer je namreč prišel pod kolesa premikač Filip Schermerl. Pretresljiv krik ponesrečenca je opozoril njegove tovariše na strašno nesrečo. Strojevodja je hitro ustavil lokomotivo, dočim je železniško osebje hitelo na kraj, odkoder je bilo čuti smrtno hropenje ponesrečenega Schermerla. Ko so ga za silo obvezali, so ga neutegoma prenesli v kandijsko bolnico, kjer pa je zaradi prevelike izgube krvi podlegel poškodbam. Premikač Schermerl zapušča vdovo ter dva nepreskrbljena otroka. Pokojnik je bil star 41 let ter je imel 22 let službe pri železnici. Bil je vesten in marljiv uslužbenec ter prijeten družabnik. Pokojniku blag spomin, a hudo prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Dr. F. Kolterer

zdraviliški zdravnik, ordinira tudi v zimskem času v Rogaški Slatini (Ljubljanski dom).

Ordinacije in pregledi na röntgenove žarke (pregledi na elektriko) dnevno od 9. do 12. ure razen ob nedeljah in praznikih. 281

7
Planetov
se nepréstano suce okrog solnca.
Ravnokako mirno mine dan
ko se pere perilo, če gospodinja
izkoristi 7 prednosti, katere ima

Schicht
Terpentin-
Milo s svojimi prednostmi

* Grozna smrt žagarja. V žagi na Bregu pri Ribnici je bil kot žagar zaposlen 19letni Jože Šmalc iz Dolenjih Lazov. Ko je Jože v petek dopoldne odprl žago, je šel kakor navadno na hodnik, ki vodi nad jezom v mlin. Ko se je kmalu nato žaga ustavila, je slučajno navzoči gospodar žage šel pogledat, kaj je temu vzrok. S strahom je opazil, da leži Šmalc mrtev pod kolesjem, ki mu je popolnoma strlo prsni koš. Kakor je doglala preiskava, je Šmalc najbrže slonel na ograji. Ker je bil hodnik zaradi deževja poizek, mu je spodrsnilo, pri čemer je izgubil ravnotežje in padel v vodo.

* Samomor ženske in nesrečne rodbine. Te dni so našli na podstrešju hiše na Koroški cesti št. 75 v Mariboru 44letno vdovo Elizabeto Mlakarjevo obešeno. Prejšnji večer je bila samomorilka v družbi z nekim železničarjem v gostilni ter je bila videti prav zadovoljna. N hče ni slutil, da se pripravlja na smrt. Naslednje jutro pa je že bila mrtva. Njeni znanci in prijatelji so izpovedali, da je pokojnica večkrat omenila v družbi, da ve prav dobro, kakšna smrt jo čaka. Izjavila je, da njeno rodbino zalezuje zla usoda, tako da si morajo člani te rodbine vzeti sami življenje. Res se je pred kratkim obesil oče in takoj za njim tudi njen bratranec.

* Smrtna nesreča. V hotelu «Union» v Ljubljani se je pripetila te dni huda nesreča. 31letni hotelski sluga Matija Osterman je čakal v 3. nadstropju hotela, da naloži na lift nekaj peciva, ki ga je nameraval poslati v kuhinjo. Pri tem se je neprevidno nagnil čez ograjo. Tisti hip pa ga je že pritisnil na tilnik in brado stol, ki je prihajal od zgoraj. Osterman je strahovito zakričal ter s tem opozoril na svoj grozni položaj v bližini se mudeče hotelske uslužbenke. Trajalo je precej časa, preden so mogli uslužbenci oprostiti Ostermana strahovitega pritiska ter ga rešiti. Potegnili so ga izpod stola vsega krvavega in nezvestnega. O hudi nesreči je bil takoj obveščen slučajno spodaj v kavarni se mudeči zdravnik dr. Zajc, ki je nesrečniku nudil prvo pomoč. Medtem je prispel pred hotel tudi že rešilni voz z moštvo. Uslužbenci rešilne postaje so se trudili dobre pol ure, preden so nezvestnega Ostermana potom umetnega dihanja spravili zopet k življenju. Nesrečnika so nato nemudoma odpravili v splošno bolnico, kjer je nesrečnik podlegel težkim poškodbam.

* Karambol dveh avtomobilov. Te dni se je v Mariboru pripetil nevaren karambol dveh zasebnih avtomobilov. Avto, ki je bil sta trčila skupaj na ovinku Ptujске ceste blizu gostilne «Marin»,

V enem avtomobilu je bil trgovski potnik ljubljanske tvrdke «Alko» s šoferjem, drugi avto pa je last nekega mariborskega podjetnika. Avtomobil tvrdke «Alko» je popolnoma razbit, drugi avtomobil ima pa polomljeno karoserijo. Človeških žrtev ni bilo.

* **Nesreča pri Gornjem Dupleku.** Preko Drave pri Gornjem Dupleku vozi brod. Zaradi živahnega prometa na tem kraju bi bil potreben primeren mostiček, kar bi preprečilo številne nesreče, ki se tu zgodijo. Nedavno se je pozno zvečer ponesrečil hlapec trgovca Topovška od Sv. Barbare v Sloveniji Goricah. Z dvovprežnim, močno naloženim vozom je hotel na čno stran Drave. Prepereli brod pa se je med vožnjo zrušil in Drava je odnesla voz z blagom in hlapcem vred. Hlapca so rešili, konja in voz pa je odnesla Drava. Pri reševanju se je posebno izkazal dupliški brodar.

* **Smrt v divji strugi Vintgarja.** Ko se je vračal 30. p. m. zvečer Ignacij Soklič, posestnik na Lazih pri Gorjah, z nekega pogreba proti domu, mu je sredi poti spodrsnilo in je padel na tla ter si pri tem onemogel roke in obleko. Z namenom, da se očisti, je šel 69letni mož k visoki narastli vodi. Pri vasi Grabče je stopil ob vodi na neki kamen ter si pričel kmivati roke in obleko. Pri tem pa je nesrečnik izgubil ravnotežje in padel v drveči hudournik, ki ga je odnesel v divjo strugo Vintgarja. Tu ga je videl neki deček, a namesto, da bi o nesreči obvestil najbližje sosedo, je tekkel na dom na oddaljene Laze obvestiti svoje nesrečnega Sokliča. Preden so ti prihiteli na kraj nesreče, seveda ni bilo za Sokličem nobenega sledu več. Ko sta se te dni zjutraj napotila cerkovnik Janez Svečina in kovaški vajenec Kos, oba iz Blejske Dobrave, po opravkih v strugo Radovne, sta opazila v nekoliko upadli vodi nekaj črnega. Podala sta se na lice mesta in našla nesrečnega Sokliča mrtvega in vsega razbitega. Nesrečnika je treska a besneča reka ob skale ter ga vrgla preko več slapov. Truplo pokojnika je bilo prepeljano v mrtvašnico na Blejsko Dobravo ter je bilo kasneje prepečeno v njegovo domačo občino Gorje.

* **Vlak povozil dvanajst svinj.** Na železniškem prelazu med Slovensko Bistrico in Poljčanami se je primerila te dni nesreča. Dunajski brzovlak je pregazil voz, na katerem se je nahajalo 12 svinj, namenjenih za neko mariborsko tovarno mesnih izdelkov. Pred železniške zapornice je voznik prišel malo pred prihodom dunajskega brzovlaka. Misli je, da bo še dovolj časa, da prepelje voz preko proge. Čuvaj res še ni spustil zapornic in voznik je pogljal konje, ki pa so se na tiru ustavili in nikakor niso hoteli naprej, čeprav so dotlej dovolj vztrajno vlekli težki voz. Čuvaj in voznik sta poganjala konje, toda zaman. V tem hipu je pridrvel brzovlak. Čuvaj je razburjeno dajal znamenja, naj se ustavi. Strojevodja pa signala gotovo ni opazil. Lokomotiva je treščila ob voz, ga zdrobila v trake ter razmečarila tudi vse svinje. Konja pa sta se še pravočasno odtrgala in zbežala v bližnji gozd.

* **Največja balkanska tolovaja.** V Varni na Bolgarskem sta že nekaj časa pod ključem dva razbojnika, ki ju smatrajo za največja roparja Balkana. Brata Renzos, kakor se pišeta, sta lani pomladi napadla in ubila predsednika mednarodne komisije za ureditev meje, generala Telima. Ko so ju oblasti prijela, sta izjavila, da sta izvršila umor iz političnih nagibov. V podkrepitev trditve sta še dodala, da sta se maševala nad Te-

linom zaradi nepravilne albansko-grške meje. Motivi pa so bili v resnici popolnoma drugačni. Polakomnila sta se denarja, ki ga je nosila komisija s seboj in katerega sta si pri napadu prisvojila. Poleg tega zločina sta izvršila še neki rop, ki ju zelo obremenjuje. Uptenila sta veliko skrinjo denarja, namenjenega za grško državno banko. Ob tej priliki sta odnesla za 15 milijonov drahem. Pri napadu so poginili vsi vojaki, ki so spremljali pošto.

* **Sirova pretopača.** Te dni ponoči so našli ljudje na oglu Dunajske ceste in Linhartove ulice v Ljubljani zabodenega z nožem 30letnega delavca Antona Zoreta in Prekope pri Vranskem. Fantu je kri vrela iz rame in vratu. Stražniki so ukrenili vse potrebno, da je bil ranjenec v največji naglici prepeljan z rešilnim vozom v splošno bolnico, kjer so ugotovili, da ima ranjena tudi pljuča. Straža se je takoj po odpravi ranjenca v bolnico pričela zanimati, kako je prišlo do žalostnega dogodka. Zbrala je informacije, da se je na Dunajski cesti okrog polnoči vnel med nekimi delavci zaradi malenkosti prepir, v katerem sta dva delavca Zoreta otkala z noži. Stražniki, ki so menili, da se napadalec ne moreta nahajati daleč, so šli v bližnjo Pajkovo gostilno v Linhartovi ulici, kjer so zvedeli, da se skrivata v stanovanju neke Majcenove zidarska delavca Antona Trebue in Ivan Zagore. Stražniki so ju prijeli, vendar dolgo časa nista hotela priznati napada na Zoreta. Slednjič sta se pod težo dokazov le vdala. Zagore je priznal, da je prišel v konflikt z Zoretom najprej Trebue, ki je udaril nasprotnika s pestjo po glavi s tako silo, da je ta padel na tla. Nato sta priskočila oba k njemu ter ga obdelala še z nožem. Oba sirova napadalec so stražniki seveda takoj aretirali ter ju odvedli v policijske zapore.

* **Napad na tovarni vlak.** Železniška proga Pragersko—Ptuj je zadnje čase stalno ogražana od nevarne vlomilke in napadalke tolpe, ki so jo železniški uslužbeni že večkrat opazovali. Ti sumljivi elementi so poskusili že nekočkrat napasti tovarne vlake in jih opliniti, kar pa se jim je doslej vedno izjalovilo. Železniška uprava je zaradi tega prosila policijo za stalno spremstvo v vagonih na tej progi. Zlikovci pa se tudi tega nadzorstva niso ustrašili in so te dni ponovno napadli tovarni vlak. Napad so izvršili pri postaji Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Bilo je okrog 10 napadalcev, ki pa so pobeignili, ko so zaslišali streljanje policijskih organov, ki so napadalec pravočasno opazili.

* **Tatvina kolesa.** Štefan Podlesnik iz Železne pri Sv. Štefanu se je pripeljal v ponedeljek dopoldne s kolesom v Celje. Preden je odšel za nekaj minut po opravkih, je pristonil kolo v veži neke hiše na Dečkovem trgu. Ko se je kmalu nato vrnil, je skrajno presenečen opazil, da je kolo med tem časom brez sledu izginilo. Dasi ravno je zadevo takoj prijavil policiji, so ostale vse poizvedbe za predrznim kolesarjem brez uspeha. Kolo je znamke «Kosmos» in še skoraj novo, črno pleskano, z blatnikoma, oba držaja nazaj in nekoliko navzgor zakrivljena, gonilno kolo izrezljano in ima pritrjeno zračno sesalčko ter rjavo torbico za orodje.

* **Tatinski potepin.** Mimo hiše posestnika Konrada Lesjaka v Framu pri Mariboru je nekega oktobrskega dne pripeljala usoda brezposelnega urarskega pomočnika Avgusta Hribarja, rojenega v Ljubljani. Hribar se je pred hišo ustavil in se

kmalu zapletel z domačimi v pogovor. Ker je bilo pri hiši še dela in jela za enega, se je Hribar brez dolgega pomišljanja ponudil v službo, kar je bilo gospodarju po volji. Mladenič je pridno pomagal pri trgatvi. Ko pa je bilo grozdje obrano, je povedal, da je izučen urar in zlatar ter da naj mu kar prinesejo ure in druge predmete, ki potrebujejo spretno urarske roke. Domačini si tega niso dali dvakrat reči in kmalu se je nabral cel kup raznih ur, verižic, prstanov in drugih dragocenosti. Z vso vsmo se je lotil dela, dokler ga niso domači pustili samega in odšli po svojih opravkih. Ko pa je bil sam, je vse zaupanje mu predmete pobasal v svoj žep in izginil brez sledu med prijaznimi goricami. Prepozno so se zavedli zaupljivi ljudje, da so nasledili navadnemu sleparju. Prijavili so zado orožnikom, ki so ugotovili, da je potepin odnesel 3 nikljaste ure, 1 srebrno uro, 2 srebrni verižici, 1 zlato naprso in zlat poročni prstan ter 35 Din gotovine. Skupna škoda znaša 1335 dinarjev.

* **Ukradena prašička.** Te dni je obiskal celjski živinski sejem tudi Miroslav Roter, posestnik in pekovski mojster iz St. Ruperta pri Gomilskem, da bi kupil dva pripravna prašička. Njegova namera se mu je kmalu posrečila in prav dobro je kupil dva mlada prašička za 360 Din. Ker pa ni imel lastnega voza, je naprosil neznanega, kmečko oblečenega fanta, ki se je pravkar mislil odpeljati s sejmišča, naj bo tako dober in prijazen ter naj mu prepeče živca do gostilne Skoberne, kjer naj počaka, da bo prišel po prašička on ali pa njegova žena. Fant je vljudni prošnji očitno zelo rad ustregel in naložil kruleča četveronožca. Kako pa je bil z ljudem mojster R. ter, ko je kmalu nato prikorakal s svojo ženo v Skobernetovo gostilno, pa ni tam našel ne voznika ne svojih prašičkov. Ko pa je po dolgotrajnem brezuspešnem čakanju spoznal, da je nasel p. emetenemu tatu, je zadevo prijavil policiji, ki je uvedla vsestransko zasledovanje za nepoštenim voznikom.

* **Tatovi na deželi.** Varnostna oblast zasleduje neko Ivanko Reboljevo, pristojno na Vrhniko, ki je pred nekaj dnevi ukradla nekemu posestniku iz mariborske okolice 5000 dmarjev. Reboljeva, ki je stara okrog 23 let in govori nemški ter slovenski, se druží z bivšim pekovskim pomočnikom Antonom B., doma iz Murske Sobote. — Posestnik Jakob Pogačar iz Sp. Otoka je pred dnevi srečal na cesti proti Otoku nekega Ivana Rebernika, doma baje iz Beljaka. Med pogovorom je Rebernik iznenada segel Pogačarju v žep ter mu odvzel listnico s 14.000 Din, udkar je pobeignil v gozd. Navedeni Rebernik se že delj časa potepa po Gorenjskem ter se izdaja tudi pod lažnimi imeni.

* **Rešitev za gospodinjje je Radion.** Pranje perila ji ne vzame preveč časa in ima torej priliko, da se briga za ostale hišne posle. Z Radionom se nudi vsakomur pralno sredstvo, s katerim se pere brez vsakega truda in s tem perilo ne poškoduje.

SOKOLSTVO

s. Sokolski odsek pri Sv. Juriju ob Ščavnici javlja vsemu članstvu, da njegova knjižnica zopet posluje. V knjižnici je mnogo novih najmodernejših in drugih pripovednih knjig. Izposojevanje se vrši vsako nedeljo od 9. do 10. ure na običajnem mestu. Ker postajajo noči daljše, si iščite zabave v knjigi! — 1. decembra bomo praznovali 10letnico našega osvobojenja. Naša dolžnost je, da tudi mi ta dan dostojno proslavimo. Zato je odbor v svoji seji 11. t. m. sklenil, da se bo vršilo v ta namen predavanje o zgodovini našega naroda do danes s posebnim ozirom na Sokolstvo. Čas in kraj predavanja bosta pravočasno naznanjena. Udeležba je za vse članstvo obvezna. Kar se tiče prireditve pri Sv. Juriju, je odbor sklenil, da gre k sv. maši deputacija. Pri vsaki drugi prireditvi pa deluje lahko vsak član kot poedinec. Organizacija se torej ne bo udeležila nobenih drugih prireditvev.

Slabotnim

nervoznim, kateri se hitro utrudijo in postarajo.

«Kalefluid» D. Kaleničenka ga približuje zdravilnim zborom celega sveta že nad 28 let na milijone bolnikov, in to: zaradi jačanja in povrnitve moči za časa in po boleznih, odvrača hitro utrujenost, čisti kri od strupov narušene razmene materije (mokračna kislina, urati, toksini itd.), ker ekstrakt od životvorne žleze (Kalefluid) povračuje bolniku moč, prisili vsako bolezen, da preneha sama od sebe. To je neke vrste uzda, katere odvrača človeške korake od starosti in smrti (prof. Gaze, Paris.)

Gg. zdravnikom pošljamo «Kalefluid» brezplačno in franko zaradi poizkušnji.

Brezplačno pošljemo vsakemu podrobno literaturo s poizkušnjami profesorjev in zdravnikov pri bolnikih. Obrnite se na naslov: Beograd, Šumadijska br. 33, Miloš Marković.

Zahtevajte samo pravi «Kalefluid» D. Kaleničenka, pazite na etiketo, na kateri so označene nagrade (grand prix, velike zlate kolajne), ki jih je «Kalefluid» dobil na razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju, Rimu in drugod.

«Kalefluid» D. Kaleničenka (kapljice in ampule za vbrizgavanje) se dobe v boljših lekarnah in drogerijah vsega sveta; pošljamo tudi po povzetju.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

Izbruh Vezuva leta 79. po Kristusu po pismih očividca

Ko čitamo vprav sedaj o bljuvajočem ognjeniku Etnu, ki zaliva s tekočo lavo polja in vasi in povzroča ogromno škodo prebivalcem, ki so naseljeni po ondrotnih rodovitnih krajih, ne bo nezanimivo, če spregovorimo na kratko o izbruhu ognjenika Vezuva leta 79. po Kristusu. To je ena največjih katastrof, povzročenih po vulkanih, kar se piše zgodovina.

Pred omenjenim usodnim letom ta gora v bližini Neapolja ni nikogar vznemirjala. Če je kdo pripovedoval, da je pred davnim časom švigal iz nje ogenj, je malokdo to verjel. Gora je bila od vznožja do vrha pokrita z lepimi gozdi, vinogradi in sadnim drevjem, njena okolica pa je bila, kakor je tudi danes, tako rodovita in zato tako gosto obljudena, kakor težko da kaka druga pokrajina v prostrani rimski državi; tam, kjer puhti zdaj iz žrela gost dim, so se mirno pasle črede. Strašne naravne sile so mirno spale v globokem gorskem dnu, tako da je pastir mirno pasel čredo nad nekdanjim zasutim žrelom.

V tej krasni pokrajini so rimski plemenitaši in bogataši postavljali vile ob divnem Neapolskem morskem zalivu; vse morsko obrežje ob tem zalivu je bilo okrašeno z vencem cvetočih trgovskih mest in mirnih letovišč; zlasti je bila bližja okolica Vezuva zaradi krasne lege in še večje rodovitnosti tako močno obljudena, da bi mogel težko reči, kje neha ta naselbina in kje se začne druga.

Največje in najvažnejše naselbine v okolici Vezuva se bile Pompeji, Herkulaneum in Stabije.

Mesto Pompeji je ležalo južno ob Vezuvu. Stelo je približno 30.000 prebivalcev. Poleg trgovine je cvetelo v mestu zlasti obrtništvo.

Srečni in bogati naseljeniki te blagoslovljene pokrajine so mirno živeli, ko nastane 5. februarja leta 63. po Kristu v grozo, strah in trepet vseh prebivalcev strašen potres. Porušil je v bližnji Vezuva skoro polovico hiš. A dasi so skrivnostne sile v globinah gore tako grozno zapretili, je lahkomišelnih južnjakov hitro na to pozabil in hiše na novo popravil in živel mirno dalje.

Dne 24. avgusta leta 79. po Kristu, šestnajst let po onem potresu, je nastal zani izbruh, ki je z mrtvaško odejo pokrnil vso od narave tako bogato obdarovano okolico, vse naselbine, mesta, trge in vasi, zelene gozde, rodovitno polje, lepe sadne vrtove in krasne vinograde, pa tudi dokaj ljudi, ki niso mogli uteči strašni usodi.

V tej grozni nesreči je bila za ljudi še sreča, da izbruh ni nastal nepričakovano. Že nekaj dni pred 24. avgustom je potres, ki se je širil iz središča Vezuva, pretresal neprenehoma, zdaj z večjo, zdaj z manjšo silo, vso okolico. Zaradi tega so že tedaj ljudje zapuščali svoja bivališča; kajti radi močnih zemeljskih sunkov so se višja poslopja že začela podirati. Tako so se pred glavno ujmo mogli ljudje po večini rešiti, ker jih je narava pravočasno s potresom opozorila. Nekateri so našli smrt samo radi tega, ker vkljub preteči nevarnosti niso pravočasno bežali, čeprav bi bili lahko; drugi zopet radi onemoglosti niso mogli zbežati ali niso smeli, kakor n. pr. ujetniki.

O poteku izbruha smo prav dobro poučeni po dveh pismih, ki jih je pisal mlajši Plinij rimskemu zgodovinarju Korneliju Taciju, ki ga je bil kot svojega prijatelja naprosil, naj mu opiše lastne doživljaje ob izbruhu ognjenika.

Katastrofa se je začela s silnimi potresi, da so se hiše majale. Iz Vezuva se je dvigal gost dim, da je nebo temnelo. Ognjenik je bruhal iz sebe pepel ter večje in manjše kose kamenja; vse to je padalo kot dež na zemljo. Ko je drugod svetil dan, je vladala v okolici Vezuva noč, temnejša in bolj črna kakor vse noči. Pokazali so se plameni; razširjal se je žvepleni duh, ki je moril ljudi rahlejšega zdravja.

Ljudje so bežali in prestajali mnogo strahu. Vozovi, ki so jih potegnili na presto, so se gugali na polju, četudi je bilo ravno in niso ostali na

MI TRDIMO SAMO ONO, KAR MOREMO TUDI DOKAZATI.

KADAR KUPUJETE MILO, NE DOVOLITE, DA SE VAM DA NAVIDEZ NAJBOLJŠE MILO.

ZAITEVAJTE IZRECNO **ALBUS-MILO** SE IZDELUJE IZ NAJBOLJŠIH MASTI, VARJE PERILO IN GA ABSOLUTNO NE KVARI, DO SEDAJ GA NI NITI ENO MILO NADKRILILO.

mestu, čeprav so jih podložili s kamenjem. «Slišati je bilo kričanje žensk», tako pripoveduje Plinij, «ječanje otrok, klicanje mož; nekateri so svoje starše, ti svoje otroke, drugi zopet svoje žene klicale iskali ter jih skušali spoznati po glasu; ta je oplakoval svojo usodo oni usodo svojcev; innogi so sklepali roke proti nebesom, večina pa je trdila, da nikjer ni več bogov in da je napočila večna in zadnja noč na svetu. Zelo velika množica zblaznelih ljudi je s strašnim prorokovanjem uganjala šalo z lastno in tujo nesrečo.»

Tako pripoveduje Plinij, ki je bil sicer očividec teh dogodkov, a vendar že precej oddaljen od Vezuva. Kolik strah so morali prestati šele ljudje v najbližji okolici, kakor na primer meščani v Pompejih ali v Herkulaneju, ne le tisti, ki so v ognjeni reki deroče lave pod padajočim vročim kamenjem strašno umirali, ampak tudi ona velika množica, ki je tej grozi srečno utekla.

Ko je bruhanje po treh dneh ponehalo in je solnce zopet posijalo, je bila vsa okolica Vezuva pokrita s plastjo iz gore izmetane tvarine do 30 metrov visoko; smutna tišina je vladala povsod in plaho se je človek izogibal mesta strašne katastrofe. Toda sčasom je lahkoživi južni Italec zopet pozabil na ono nesrečo in nad zasutimi mesti so nastale nove naselbine. Tam so leta 1711. pri kopanju nekega studenca slučajno prišli na staro, zasuto herkulanejsko gledališče in tako na mesto samo.

ŽENSKI VESTNIK

Nega zob in ust

Čiščenje zob je potrebno ne samo zaradi zob samih, ampak zaradi zdravja sploh. Ravnotako izpiranje ust.

Izpiraj usta vsako jutro, ko vstaneš, in zvečer, preden ležeš spat. Zobe pa si vsaj vsak večer s ščetko dobro očisti. Najboljši je za to zobni prašek in tudi najbolj poceni. Dobiš ga v vsaki lekarni in drogeriji za par dinarjev. Tudi razne ustne vode niso drage in s steklenico ustne vode

lahko dolgo izlajaš, ker zadostuje za izpiranje ust in zob nekoliko kapljic na vodi.

Z zobno ščetko pa treba pravilno ravnati. Ščetko zmočiš v kozarcu mlačne vode (za izpiranje ust uporabljaj vedno le mlačno vodo in ne mrzle), jo malo otreseš, da ni premokra, nakar daš malo praška na ščetko. Ko so zobje očisti, si izperi usta z mlačno vodo, ravnatako pa dobro izperi tudi ščetko, ker ščetka mora biti vedno čista. Ščetko spravi tako, da se lahko čez dan posuši, sicer ji začne kmalu izpadati ščetine.

Na zobe naši ljudje vse premalo pazijo. Siromak, kdor ima slabe zobe, in nelep zobje tudi niso nobena dika, zlasti pri ženski ne. Matere naj svoje otroke že v rani mladosti navajajo k rednemu čiščenju zob. Otroci jim bodo za to vse življenje hvaležni.

Če zob boli, če se pojavi luknjica v zobu, treba takoj k zobozdravniku. Ne čakaj, da ti zob strohni, ker tako zob okužuje še druge zobe.

Če se prično zobje majati, je znamenje, da so dlesni (čeljusti) bolni. Pomaga, če izpiraj usta trikrat na dan s sledečim čajem: Skuhaj žajbelj na vinskem jesihu ali pa gomilčen čaj, kateremu si dodala malo galuna. To utrdi zopet čeljusti in s tem tudi zobe, da se več ne majejo. Zlasti starejši ljudje bi si morali usta vedno izpirati z žajbeljnom ali gomilicami.

Sirnati kolački. Daj na desko 15 dek domačega sira (skute), 18 dek moke, 12 dek sirovega masla, en rumenjak in pol kavine žlice soli. Iz tega naredi testo, ki ga najprej z nožem in potem še z roko dobro unesi. Zvaljaj ga za nožni rob debelo in zreži z obodcem ali s časiča poljubne oblike, a lahko tudi s kolescem razrežeš. Kolačke naloži na pomazano pekačo, pomazi z raztepenim jajcem in peci v precej vroči pečici približno pol ure, da porumenijo. Zelo pripravi so ti kolački za Miklavža.

Makaroni s suhim mesom. Nalomi v skledo makarone, na dva prsta dolge koščke, in jih polij z vročo vodo. Nato jih odcedi in kuhaj v slanem kropu 20 minut, nakar jih stresi na rešeto in polij

Žrebanje drž. razr. loterije

Dne 10. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 400 — je zadela srečka štev. 123.954. Po **Din 2000** — so zadele štev. 14.114, 10.851 in 99.746.

Po 500 Din so zadele srečke: 40.519, 40.527, 66.608, 91.736, 91.759, 115.612, 10.854, 10.838, 10.981, 34.603, 34.612, 34.713, 34.753, 34.748, 58.202, 58.395, 58.348, 58.330, 58.361, 58.386, 84.557, 99.890, 109.706, 109.775, 109.735, 109.848, 109.882, 109.868, 120.194, 120.169, 120.137, 120.148, 120.244, 120.208, 120.299, 123.893, 123.873, 123.882, 123.971, 123.903, 124.000, 100.713, 30.963, 30.903, 30.988, 30.912, 53.496, 53.422, 53.471, 103.176, 103.167, 103.109, 7.578, 7.527, 7.691, 7.629, 7.696, 7.681, 20.085, 20.095, 20.132, 20.114, 46.068, 46.093, 46.009, 46.035, 46.078, 46.033, 46.118, 46.169, 70.214, 70.258, 70.387, 97.348, 97.444, 97.499, 97.442, 97.412, 108.143, 108.172, 108.260, 108.238, 108.286.

Onim, ki so jim bile srečke izžrebane za mali dobiček, bomo na željo srečke zamenjali za še neizžrebane, tako da bodo mogli igranje nadaljevati na visoke dobitke. Seveda le toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago.

ZADRUŽNA HRANILNICA, r. z. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra o. 19.

z mrzlo vodo. V kozo deni žlico masti in košček čebule. Ko čebula zarumeni, jo vzemi ven, na mast pa deni dve žlice drobno zrezanega kuhanega svinjskega mesa ali pa klobase; nekoliko premešaj in stresi noter odcejene makarone. Vse skupaj duši (tenstaj) še par minut in pri tem večkrat premešaj. Makarone postavi na mizo kot samostojno jed s solato.

Goveje meso v gobji omaki. Skuhaj kakor navadno pol kile govejega mesa v juhi. Posebej pa kuhaj nekaj minut pest suhih gob, kuhane odcedi in otisni, nakar jih drobno sesekljaj. V kozo deni žlico masti, malc čebule in zelenega zrezanega peteršilja. Ko se je čebula nekoliko zarumenila, dodaj zrezane gobe in jih duši četrt ure, nakar jih potresi s pol žlice moke, še malo mešaj, da se moka porumeni, in zalij s približno četrt litra juhe ali pa vode. Ko je še par minut vrelo, dodaj ščep popra in žlico kisle smetane. Nato vzemi iz juhe meso, ga zreži na poljubne kose in jih daj v gobjo omako, da tam meso prevre. Meso daj potem z omako vred v skledo in ga obloži s krompirjem ali praženim rižem.

Krompirjeva torta. Tri četrt kile krompirja skuhaj in ga pusti en dan stati. Drugi dan ga olup in pretlači skozi sito. V skledi mešaj pol ure 5 dek sirovega masla, dva rumenjaka in 20 dek sladkorja, nato dodaj pol kile skozi sito pretlačenega sira (skute), stresi noter pretlačeni krompir, malo vanilijnega sladkorja, en pecilni prašek in pa še stolčeni sneg dveh beljakov. Vse lepo nalahko premešaj in deni peč v dobro pomazan model. Peče naj se približno tri četrt do ene ure, da lepo zlato porumeni. Taka torta je najboljša po okusu, ko je dva dni stara.

Zeljната mlečna juha. Drobno, na rezance zrezano zeljnatu glavo polij s kropom, jo ožmi, deni v lonec in zalij s poldrugim litrom goveje juhe (od prekuhanih kosti). Ko je zelje kuhano, ga osoli, dodaj ščep popra, četrt litra mrzlega mleka in za oreh sirovega masla ali masti. Ko je vse še enkrat prevrelo, zlij juho v skledo na opečene krušne rezine.

Golaž iz svinjskega mesa. Mastno svinjsko meso (približno pol kile) zreži na kosce in jih stresi v kozo, v kateri si razgrela eno žlico masti in v njej zarumenila eno zrezano čebulo. Dodaj ščep paprike in kumine in duši, da se nekoliko porumeni. Če je meso starega prašiča, mu prilivaj med dušenjem nekoliko vode, da se zmehča. Ko je meso zarumenilo, ga potresi z žlico moke, mešaj, da se tudi moka porumeni, nato zalij z vodo in duši (tenstaj) pokrito še četrt ure.

ZANIMIVOSTI

Lava ognjenika Etne na Siciliji pokončala obsežno ozemlje

Strašna nesreča je zadela te dni del Sicilije. Nenadoma je začela bruhati Etna, ki je najvišji ognjenik Evrope, velike množine lave, ki je pokončala že celo vrsto naselbin in še vedno tok

lave ograža nadaljnja selišča. Največja katastrofa v dosedanem razdejanju Etne je uničenje Mascali. Desettisoč ljudi je brez strehe in imetja in sto hektarjev zemlje je pokončane morda za vedno. Lava je pokrila zemljo, ki je veljala za najrodovitnejši kraj Sicilije in Italije sploh. Tamonje ljudstvo je živelo v velikem blagostanju. Sedaj je vse to opustošeno, uničeno, pokrito z 10 do 20 m debelo skorjo lave, ki se je sicer ohladila na vrhu, v sredi pa še vedno žari. Lava je vzela smer proti Stradi, ki jo je moralo prebivalstvo izprazniti. Pravijo, da se je bljuvanje Etne šele pričelo in da se bo iz žrel zlilo še dvakrat toliko goreče snovi kakor doslej.

Najstrašnejšo sliko nudi goreča lava tedaj, ko se premika dalje. Povsod prihaja do votlih eksplozij, katere povzročajo vodnjaki v vrtovih, kjer hranijo kmetje vodo za zalivanje južnega sadja in povrtnine. Kadar doseže lava poslopja, jih omaja in vzdigne, potem pa vrže v zrak in zdrobi. Doslej je ognjenik izbljuval že nad milijon kubičnih metrov lave.

V Annunziati, ki je blizu pogube, se je zateklo prebivalstvo po pomoč k Materi božji. Izpostavilo je podobo, da bi ustavila lavo. Pomagalo ni nič. Goreča lava se je valila naprej in bi bila ugonobila kip, da ga niso žene preje odnesle. Položaj postaja slabši tudi v smeri proti Ripostu, kamor so se zatekli dosedanji begunci.

Ogroženo prebivalstvo odnaša s seboj vse, kar je mogoče. Poleg živine in pohištva jemlje s seboj vrata in okna svojih hiš, ruje iz zemlje kole in droge ter odvažajo celo ograje. Vojaštvo koplje jarke in prestavlja električne vode in druge prenosljive naprave. Tudi tračnice železnice, ki je vozila proti vulkanu, so odstranjene. Nad pokrajino se dviga dim kakor po velikem požaru. Pregnanci molče prenašajo svojo usodo. Nihče ne joče, a nihče tudi ne govori. Kmetje, ki vidijo, da se bliža konec njihovega blagostanja, hite obirati zadnje citrone in drugo južno sadje.

Severovzhodno od hriba Frumenta se je odprlo novo žrelo. Naenkrat je švignil proti nebu ognjen jezik, čuli so se lahni potresni sunki, potem pa je začela kipeti lava. Po zadnjih vesteh je lava zalila kraj Carrabo ter resno ogražala nekatere vasi in mesteca.

Spričo grozne nesreče, ki je zadela prebivalstvo okrog bruhajočega vulkana Etne v Italiji bo čitatelje gotovo zanimalo, če izvedo kaj več o vulkanih: o njihovem nastanku, delovanju in o katastrofah, ki jih povzročajo.

Postanek vulkanov so si naravoslovci različno razlagali. Tako so opazili, da leži veliko vulkanov na prelomih zemeljske skorje, o katerih smo na tem mestu že govorili. Ko se je namreč zemlja ohlajala, je postala trda skorja na njej preohlapna, zato se je vdala, prelomila in razpočila, kakor se vda, prelomi in razpoči ledena skorja na zamrzli reki, če upade pod njo voda. Mislili so, da so segli taki prelomi prav do žarečega jedra zemeljske oble in da je ob njih prikipela na površje ognjena lava in da se je tako naredil ognjenik ali vulkan.

To mnenje pa se ni moglo vzdržati, ker ni verjetno, da bi mogli segati taki prelomi prav do ognjenega zemeljskega jedra. Poleg tega imamo dovolj vulkanov, ki ne leže na prelomnicah zemeljske skorje. Zato se danes splošno sodi, da ne prihaja ognjena lava naravnost iz zemeljskega središča, temveč da se nahajajo v trdi skorji zemeljske oble ognjišča tekoče lave, ki je ostala tako rekoč kot ostanek pri izhlajevanju v trdi skorji. Če pride voda v dotik s to žarečo tekočo gmoto, ali če se ta preveč raztegne, pride do eksplozije in na dan prikipi tekoča lava.

Kakor znano, imamo na naši zemlji več delujočih vulkanov. Med najbolj znanimi je Vezuv v Italiji. Jako znan ognjenik pa je tudi Etna, ki prav te dni dela ogromno škodo, ker uničuje s tekočo lavo mesta, vasi in rodovitna polja.

Oglejmo si, kako deluje tak ognjenik! Materijal, ki ga meče iz sebe ognjenik, je jako različen; najprej imamo velikanske množine pepela in kamenitih bomb. Obenem s tem suhim kamenitim materijalom prihajajo iz ognjenega žrela velikanske množine sopare, ki se v zraku zgostijo ter padajo na tla kot močni nalivi. Ti nalivi spremljene izbruhani pepel in kamene drobce v močnejše blatne reke, ki se vale v dolino in zasujejo vse, kar jim je na poti.

Vse to pa je šele uvod ognjenikovega delovanja. S pepelom in kamenjem se je ognjeniku žrelo šele izčistilo in se tako napravila pot ognjenotekoči lavi. Navadno pa lava ne doseže robu kraterja (vulkanskega žrela), temveč si napravi izhod skozi goro, preden pride na vrh. Zato se tudi ne more vedeti, kje bo prodrla ognjena reka na dan in katero pot si bo izbrala v dolino. Lava je najprej tenkotekoka in drvi z veliko brzino po bregu navzdol, a se kmalu ohladi in se more le počasi pomikati v dolino. Ob sedanjem izbruhu Etne v Italiji smo čitali, da se pomika lava s hitrostjo 4 m na minuto. Vsa ta masa ima silno visoko temperaturo. S svojo težo in toploto seveda pokonča na poti, koder se valji, vsako človeško delo. Drevje se podira kot travnate bilke in zgori v belem plamenu. Železni mostovi zažare in ni jih več. Kjer se je pred dvema urama razprostiralo rodovitno polje, je puščava. To je silen udarec za ondi naseljene kmete. Kraji, ki jih uničuje sedanje bruhanje Etne, so znani kot silno rodovitni, kot so sploh rodovitna vulkanska tla. Pa je že tako v naravi, da vzklije iz smrti novo življenje. Tam, kjer je zdaj vse pokončano, bo nekoč rodovitna zemlja, dokler ne bo ponovno izbruhnila podobna katastrofa.

Iz popisa delovanja vulkanov je obenem razvidno, kako so nastale vulkanske gore, kot sta na primer Etna in Vezuv. Vulkan sestoji iz materijala, ki je prikipel iz zemlje. Je to, kot smo zgoraj popisali pepel, večji in manjši kosi kamenja in lava. Tako se vulkan z vsakim ponovnim izbruhom nekoliko poveča.

Nastane vprašanje, kako dolgo lahko ognjenik deluje. Odgovor na to vprašanje je lahko prav kratak: dokler niso zaloge žareče mase, iz katerih črpa svojo moč, popolnoma porabljene. Tako bodo tudi vulkani, ki sedaj delujejo, nekoč ugasnili in le kamenje, ki je tam nagromadeno in se bo še nagromadilo, bo pričalo o nekdanji njihovi živahni delavnosti. Takih ugaslih vulkanov imamo na naši zemlji vse polno. Tudi pri nas so; o njih smo na tem mestu že govorili. Teh se nam ni treba bati, ugasnili so za vedno, mrtveci se ne probude.

✕ **Porotniki oboroženi z revolverji.** Kakor znano, je bil nedavno umorjen mehiški predsednik Obregon. Morilca Toral in Treho sta bila aretirana in sta se morala te dni zagovarjati pred poroto. Zadnji dan razprave proti morilcu je bil zelo dramatičen. Porota v San Angelu, kjer se je vršila obravnava in je bila izrečena sodba, je imela dosti opravka, da je v redu končala svojo dolžnost. Ko so vodili morilca Leona Torala v dvorano, ga je hotela množica napasti in ubiti. Samo močna straža je zabranila, da ni prišlo do prelivanja krvi. Podobno ogorčenje kakor proti Toralu se je manifestiralo tudi proti nuni, ki je prav za prav zavedla Torala v zločin. Oba ob-

toženca, Toral in Treho, sta mirno poslušala razsodbo, potem pa sta potom svojih odvetnikov vložila pritožbo na prizivno sodišče. Istočasno so se odigravali pred sodnim poslopjem kaj razburljivi prizori. Na ulici so se zbrali pristaši morilcev in obregonisti. Grozili so drugi drugim z napadom, tako da so se morali vsi odvetniki in porotniki oborožiti z revolverji, ko so stopili na ulico, vendar se je policiji posrečilo razgnati demonstrante, ne da bi prišlo do preliivanja krvi.

× **Bez bogatinov iz Kitajske.** V mestu Dairen v južni Mandžuriji se zatekajo bogati Kitajci, ki se boje večnih nemirov, zaradi katerih je njihovo premoženje stalno v nevarnosti. V kratkem se je mesto Dairen zelo razširilo, za kar se ima zahvaliti izključno bogatim Kitajcem. Bogati Kitajci se ne čutijo varni niti v inozemskih okrajih kitajskih mest, kajti tudi tu jih razjarjene množice napadajo. Zato so začeli bežati v japonsko Mandžurijo. Nacionalistična Kitajska je z Japonsko skoro v vojnem stanju, toda to bogatih Kitajcev prav nič ne moti. Naprej pošiljajo svoj denar in svoje rodbine, potem se pa izselijo še sami in v Dairenu kupujejo najlepše hiše, v katerih se jim ni treba bati posledic državljanske vojne. Toda kitajska oblastva niso zadovoljna, da bogatini beže in da se kapital seli iz Kitajske. Zlasti v Pekingu so oblastva odločno nastopila proti izseljevanju bogatinov, ki zelo škoduje gospodarskemu razvoju glavnega mesta. Toda bogatini si znajo vedno pomagati in tako se nemoteno izseljujejo. Med izseljenci so tudi visoki državni uradniki, za katerimi je izdala nankinška vlada tiralice. V njihovih hišah stanujejo sedaj uradniki nove vlade. Bogati Kitajci v Dairenu pravijo, da mesta ne zapuste, ker na Kitajskem nikoli ne bo reda.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Na policiji.

«Gospodična, pri Vašem osebnem popisu sem žal, napravil pogreško. Napisal sem, da imate črne lase, a kakor vidim, imate svetle.»

«To je nerodno! Ali boste napako popravili Vi ali jo moram jaz?»

Pljančevo štetje.

«Zdravnik mi je dovolil dnevno četrtinko vina, a moja žena dve četrtinki. To so torej tri.»

Lahko uganiti.

Dečko: «Ubil sem štiri muhe, dve ženskega in dve moškega spola.»

Stric: «Kako pa veš tako natančno za spol?»

Dečko: «To je lahko: oni dve muhi, ki sta sedeli na ogledalu, sta bili gotovo ženskega, a ni na vinski steklenici moškega spola...»

Propaganda za tujski promet.

Sedim v gostilni nekega letovišča in poslušam, kako se gostje prepirajo.

«Ti presneti tujci,» zabavlja neki možak, «ti sedijo pri boljših mizah, jedo najboljši kruh in najboljše meso.»

«Kdo pa je oni mož, ki tako zabavlja?» vprašam gostilničarja.

«To je predsednik društva za tujski promet!»

Opravičen strah.

Žena (Američanka): «Ah, kako se bojim, da bi imela še petega otroka!»

Mož: «Zakaj?»

Žena: «Kaj nisi čital v časopisih, da je vsak peti Američan žid.»

Saj je vseeno.

Gost: «Prinesite mi gosja jetra.»

Gostilničar odide, prinese in postavi pred gosta.

Gost: «Za vruga, to vendar niso gosja jetra!»

Gostilničar: «Seveda niso, saj tudi madžarski gulaž ni iz Madžarske.»

Za lase mu je žal.

Mož: «Strašno so mi začeli izpadati lasje.»

Žena: «Kaj ti je tako žal zanje?»

Mož: «Seveda, saj jih imam od svoje pokojne mamice.»

„Srečna zaročenka sem“

pravi razumna Mica. „Zmeraj bom mladostno izgledala, ker RADION prevzema mesto mene najtežje delo v hiši in sicer pranje perila. RADION pere sam in

varuje perilo!“

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglas, dopisovanja in trgovski oglas vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročnin.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4.

Telefon št. 3492.

Posestvo z vinogradom

kupim v Imarskem okraju. — Ponudbe je poslati na naslov: Jože Plevnik, Praprotno, p. Hrastnik.

Žimnice (modroce)

vrhnje in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik. cvil in vse potrebščine prodaja naiceneje tapetnik Rudolf Sever, Ljubljana, Marjtin trg št. 2.

Arondirano kmečko posestvo

34 oralov, pri Brežicah, oddaljeno 13 km od mesta in postaje ter 20 minut od farne cerkve in šole, se prodaja iz proste roke zaradi starosti lastnika. Na posestvu je zidana, z opeko krita enonadstropna hiša s 6 sobami, kuhinjo, shrambo in kletjo. Gospodarsko poslopje, svinjaki in mlin na dva tečaja ob stalni vodi. Posestvo obstoji iz 8 prvovrstnih njiv, 8 travnikov, petih

pašnikov, 4 gozdov in 2 vinogradov. Poleg posestva se prodaja tudi obširni mrtvi inventar. Cena 425.000 Din. — Naslov pove oglasni oddelek «Domovine».

Kupim ali pa vzamem v najem

za več let malo posestvo z okoli 4 orali dobre, rodovitne zemlje (s sadnim vrtom, malim vinogradom, hosto, njivami in travnikom). Hiša naj bo zidana (s 3 sobami, kuhinjo, kletjo in shrambo), gospodarsko poslopje v dobrem stanju. Zraven farne cerkve in šole. Primerno naj bi bilo za malo gostimo ter trgovino in na lepem, sončnem ter prijaznem kraju blizu železnice na Spodnjem Stajerskem. Cena naj bo okoli 30.000 do 35.000 Din. Če je kaka hipoteka ali drugo posojilo, naj se javi. Prav tako, kolika najemnina se zahteva (naiveč za 8 let). — Vprašanja na upravo «Domovine».

Mnogo denarja

Iahko zaslužite, ako prodajate pri privatnih strankah naš povsod iskani predmet. Za vzorec kakor navodila je vpsolati 10 Din. — Rozman, Maribor, poštni predal št. 2. 283

Mizarskega pomočnika

dobro izurjenega v strojnem delu, sprejemem takoj v stalno službo za stavbo in pohištveno delo. Hrana in stanovanje v hiši. Ivan Resman, strojno mizarstvo, Vrhnje-Radovljica, Gorenjsko. 41723

Mlad Slovenec

v Kanadi, dobro služeč, želi znanja s Slovenko v starosti od 18 do 24 let, v svrhu poznejše ženitve. Dopise na oglasni oddelek «Domovine» pod šifro «Jouth». 41693

Krojači in šivilje!

Kroje po najnovejši modi razpošilja za dame in gospode Alojzij Knafelj, strokovni učitelj, Ljubljana, Križevniška ulica 2. 41164

Krmsko pešo

v vagon, tudi v manjših množinah prodaja tvrdka Lenarčič, Verd pri Vrhniki. Cena po dogovoru. 41491

Za pletenje košar

vagon bičevja in vej odda posestniška uprava Lindenhof, Zgornja Sv. Kungota. 35249

Kleparskega pomočnika

dobro izvežbanega v stavbnih delih, po možnosti tudi v vodovodnih inštalacijah, sprejme takoj Fran Dolžan v Celju. 41659

Dobro idočo gostilno in majhno posestvo

sredi Savinjske doline, na zelo prometnem kraju, pol ure od železniške postaje, dam s 1. januarjem v najem. Na posestvu je 3000 sadežev hmelja. Le resni reflektanti s kavcijo naj se obrnejo na naslov: Srečko Pečar, Št. Pavel pri Preboldu. 36212

Lepo posestvo

s 25 orali, pri južni železnici in glavni cesti prodam za 80.000 Din. Naslov: Pekarna Vivod, Laško. 36067

Veleposestvo

ali večje posestvo vzamem pod ugodnimi pogoji v najem za dobo 5 do 10 let. Ponudbe na oglasni oddelek «Domovine» pod šifro «RV». 36246

Žago

na vodni pogon, v bližini kolodvora v Sloveniji, z dobrim gozdnim zaledjem, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Domovine» pod šifro «Žaga». 35334

Pridno dekle

sprejemem proti dobri plači kot gospodinjico. Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 41694

Učenca

z 2 razredi srednje šole ali z meščansko šolo, krepkega in poštenih staršev sprejme takoj Stanko Lenarčič, trg. z mešanim blagom, Nova vas pri Rakeku. 41715

Hišo s trgovino in gostilno

dobro idočo, kupim v ceni do 400.000 Din. Ponudbe s točnimi pojasnili na oglasni oddelek «Domovine» pod »Takoj plačam«. 36181

Polkrito kočijo

lahko, enovprežno v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Domovine» pod šifro «Kočija». 36201

Izurjen žagovodja

želi službo s 15. decembrom ali 1. januarjem. Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 41611

2 čevljarska pomočnika

za boljša dela in vajenca sprejme takoj v stalno službo Jožko Keber, čevljar Dorfarje, pošta Škofja Loka. 41678

Trgovskega vajenca

s primerno izobrazbo sprejemem takoj v manufakturno trgovino. Predstaviti se je pri »Tekstilbazar«, Krekov trg 10. 41690

Učenca

iz boljše kmečke hiše, ki ima veselje do trgovine, močnega in poštenega sprejme takoj v trgovino Ivan Gruber, Šostani. Fant iz Gornje Savinjske doline ima prednost. Priložnost, da takoj prične obiskovati dvorazredno trg šolo. 41333

Ovčarske psičke

štiri mesece stare, čistokrvne, prodam komad po 150 Din, psice po 100 Din. Naslov: Franc Knes, Videm ob Savi. 289

Hrastove prage (švelerje)

in stoječe hraste kupujemo proti takojšnjemu plačilu po najvišjih cenah. Brata Batič, Celje. 288

Razglas.

Posestvo, ležeče ob državni cesti pri kolodvoru, blizu Rogaške Slatine, poslopje prikladno za gostilno in trgovino — na prometnem kraju ležeče, poleg vrt, sadonosnik, travniki in gozd, naprodaj. — Dopise na oglasni oddelek «Domovine» pod šifro »Ugodna cena«. 36096

Novo hišo

5 sob, 2 kuhinji, veranda, balkon in vrt, prodam za 130.000 Din. Vknjiženo 60.000 Din. Hiša donša mesečno 1200 Din in je 15 let davka prosta. Pojasnila daje Godina, Maribor, Slovenska ulica 2. 36220

Javna zahvala.

Podpisani sem imel zavarovana svoja poslopja, ki so mi 6. oktobra 1928. pogorela, pri zavarovalni banki »Slaviji«.

Zahvaljujem se omenjeni zavarovalnici, ker mi je škodo izplačala zelo kulantno in v najkrajšem času, ter jo vsakomur najtopleje priporočam! Šulinci, 3. novembra 1928.

Štefan Perš m. p.

posestnik v Šulincih št. 46.

Neprijeten duh ust

je zoprni. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri uporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah. Gnili ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej malo tubo. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modrozelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Leo-Werke A. G., proizvodnja in zastopstvo za Jugoslavijo: Tvornice Zlatorog, Maribor.

Otvoritev trgovine!

Naznanjam, da sem na Sv. Petra cesti št. 6 otvoril

trgovino z vrvarskimi izdelki lastnega izdelka

kakor: motvoz, štrange, vrvi, uzde, mreže itd.

Izdelujem tudi po naročilu! Cene konkurenčne!

Se priporočam

284

ANTON ALBREHT, vrvar
Sv. Petra cesta št. 6.

ŽIMA

75

za modroce, najboljša in najcenejša, pri **M. Masterl,** tovarna žime, Stražišče pri Kranju.

Ceneno češko perje!

1 kg sivega opuljenega perja Din 70.—, napol belo Din 90.—, belo 100.—, boljše Din 125.— in Din 150.—, mehko kot puh Din 200.— in Din 225.—, boljše vrsta Din 275.—. Pošiljate carine proste, proti povzetju, od Din 300.— naprej poštne prosto. Vzorec zastoj, blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. — Naročila nasloviti samo na

BENEDIKT SACHSEL, Lobež 14 v Plznu (Češkoslovaška).

Poštne pošiljke potrebujejo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

V Mariboru

si nabavite razno manufakturno blago po zelo nizki ceni pri trvdki

FRANJO MAJER

na Glavnem trgu št. 9.

Tam dobite n. pr.: Cajgaste odeje že od 100 Din naprej, klot-odeje od 150 Din naprej. Belo platno za rjuhe, 150 cm, po 21 Din itd. Molines (žolto platno), 156 cm, po 22 Din itd. Hlačevina, 120 cm, po 27 Din itd. Sevi-jot-hlačevina, 124 cm, po 42 Din. Moško sukno, 140 cm, po 58, 70, 90 Din itd. Barhenti od 9 Din naprej. Fla-nele po 9 Din 50 p itd. 266

Priporočajte in širite „Domovino“!

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1929., ki ima 365 dni.

«VELIKA PRATIKA» je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj vpogtevan in je še danes najbolj obratjan. Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. «VELIKA PRATIKA» je najboljši in najcenejši družinski koledar. Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi se je ne dobilo, naj se naroči po dopisnici pri:

J. BLASNIKA NASL.

tiskarna in litografični zavod

LJUBLJANA, BREG ŠT. 12.

Veliki CENIK

ilustrovani dobite zastoj! Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL IN HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. Lorger, Maribor št. 104

Violine od 95 Din. Ročne harmonike od 85 Din. Tamburice od 98 Din. Gram foni od 345 Din dalje 251

Zahtevajte brezplačni

CENIK s 1000 slikami

Roskopf ura 49 Din.

Ista original patent preciz. Roskopf ura na sidro, pravi nikelj, kolesje nepristopno prahu tekoče vse v rubinih, posebno točna, 5letno jamstvo

98 Din.

Omega, Doxa in druge ure cenejše kot drugod.

Budilka 64 Din

z 2 zvoncema in 3let. jamstvom

69 Din.

R. Kiffmann, Maribor št. 43/b

specialist samo za boljše ure.

276